

Compliance with the Principles of Professional Ethics in Dealing with Related Parties with Emphasis on the Role of the Characteristics of the CEO of Companies Admitted to the Tehran Stock Exchange in the Period of the 90s.

Seyed Hesam Vaghfi,¹ Hadi Moloudian,² Fariba Ahmadi Borhan Abadi,³ Zeynab Nourbakhsh Hosseini⁴

Article info	Abstract
<p>DOI: 10.30470/ER.2023.2002704.1216</p> <p>Original Article</p> <p>Submission History: Received: 30/09/2023 Revised: 09/11/2023 Accepted: 01/12/2023 Published: 05/04/2024</p> <p>Authors' Contribution: Seyed Hesam Vaghfi: Study concept and design, critical revision of the manuscript for important intellectual content. Hadi Moloudian: statistical analysis. Fariba Ahmadi Borhan Abadi: Collecting data. Zeynab Nourbakhsh Hosseini: drafting of the manuscript, reading and confirming the last version of manuscript.</p> <p>Conflict of Interests: The authors declare no conflict of interest.</p> <p>Funding/Support: The authors of this article did not have financial support from any organizations.</p> <p>Extracted from Thesis: This article has been extracted from the doctoral dissertation entitled "Presenting a strategic model for control and reducing deviant behaviors of employees in order to improve brand value of Iran insurance in the north of the country". Student: Mojtaba Forouz Shahrestani, Supervisor: Homa Doroudi, Advisor: Firoozeh Hajialiakbari, in Islamic Azad University, Zanzan branch.</p>	<p>Transactions with related parties affect the financial situation, financial performance, and financial flexibility and also affect the reported profits of the business unit. In this regard, the managers, especially the CEO, play an important role in the management of the company, which are considered as an essential element in advancing the goals of the organization. The characteristics of the CEO play an important role in guaranteeing the quality of the financial reporting process, and weak governance can be said to be the cause of recent corporate failures, which have manifested in the form of fraudulent financial reporting and failure to comply with financial ethics. This research was conducted with the aim of investigating the relationship between non-compliance with ethics in financial reporting (the presence of fraud in financial reporting) and transactions with related parties according to the characteristics of the CEO. For this purpose, using the data of 150 companies over a period of ten years, it has been investigated using a multivariate regression model. The results of the hypothesis test showed that Nonconformity of financial ethics in financial reporting (fraud in financial reporting) has a positive and significant effect on transactions with related parties. Also, the CEO's influence, experience, ability and narcissism of the CEO have a significant effect on the relationship between Nonconformity with financial ethics in financial reporting (fraud in financial reporting) and transactions with related parties. Finally, it can be said that transactions with related parties can be used as a way to optimize the allocation of internal resources and reduce transaction costs. But the opportunistic and unethical behavior of managers misleads the results of operations or has an unfavorable effect on the wealth of minority shareholders.</p> <p>Keywords: Nonconformity of financial ethics in financial reporting, fraud in financial reporting, transactions with related parties, characteristics of the CEO, experience.</p>

1. Assistant Professor, Department of Accounting, Payam Noor University, Tehran, Iran, vaghfi@pnu.ac.ir.
2. Assistant Professor, Department of management, Payam Noor University, Tehran, Iran, movludian@pnu.ac.ir.
3. Assistant professor, Department of Management, Faculty of Humanities, Zanzan Branch, Islamic Azad University, Zanzan, Iran, firouzehajialiakbari@iauz.ac.ir.
4. **Corresponding author**, Mentor, Department of Accounting, technical and vocational university, Tehran, Iran, znoorbakhsh@tvu.ac.ir.

Introduction

Organizations are the scene of various behaviors that are exhibited by all members at any level of the organization; Behaviors that have positive or negative consequences for both the organization and its members. One of these behaviors is deviant and unprofessional behavior. Regarding the effects and consequences of negative, destructive and unethical deviant behaviors, it is said that such behaviors may endanger the reputation of the company and have serious negative consequences for employees; They also lead to a decrease in overall productivity and performance, weakness in the decision-making process, an increase in organizational financial costs, a negative attitude and feeling towards the brand, a decrease in brand equity, disrupting operational efficiency, weakening the well-being of employees, etc. Researchers have also claimed that deviant behaviors in the workplace cost organizations a lot every year. The researchers also stated that deceptive, shrewd and opportunistic unethical behaviors such as lack of honesty, refusal to accept responsibility, disrespect and failure to protect privacy, discrimination and partisanship, bribery and corruption... are possible. It causes instability in the business partnership or relationship between the buyer and the service provider and creates destructive consequences for both parties. In general, the summary of researchers' views and opinions shows that such behaviors have very negative economic-financial, social, psychological, personal, occupational and organizational consequences. Meanwhile, one of the organizations whose employees face the negative consequences of deviant behavior and against professional ethics are insurance companies. Considering that in Iran's insurance industry, only Iran's insurance is among the companies that are both a brand and a government, and the nature of its activity is economic; Therefore, it was chosen as the studied brand. Therefore, in order to answer the question, "What are the best measures to manage destructive deviant behaviors in order to improve the brand value of Iranian insurance companies in the northern provinces?"; The present study was conducted with the aim of presenting a hierarchical model based on brand value indicators (criteria) and effective measures (options) to manage deviant and unethical behaviors of employees with the aim of improving the brand value of Iran insurance (goal).

Literature Review

The management of deviant and unethical behavior is one of the important topics raised in organizational management, which examines the patterns of control, supervision and immunity of employees and human capital from the occurrence of deviant and unethical work behaviors that change organizational norms and cause health threats. The organization and its employees become and pay. In line with the importance of managing deviant behaviors in the workplace, one of the most important reasons for its need is to help make more appropriate decisions; Because managers can understand the importance of communication in the process of preventing deviant behaviors by taking advantage of

the mentioned cases; How to communicate effectively and constructively can resolve many misunderstandings and accelerate the process of creating interaction; Also, improve the insight of managers by creating a connection between the variables involved in the phenomenon of deviant behaviors. Also, the management of deviant and unethical behavior provides the possibility of a more comprehensive analysis of the investigated phenomenon (Ebrahimipour Ahandani, 2018, p. 158). Some others claimed that the management of such behaviors is the responsibility of the organization and considered it important to maintain the organizational morale of the employees and suggested that organizations can readjust their policies and policies based on the situation by providing a supportive work environment. Proper communication prevents employees from engaging in deviant behavior and against professional ethics (Shrivastava & Singh, 2021, p. 76); Because from the point of view of Zakipour et al. (2019: 230), the efforts of organizations to detect, root and control such behaviors in employees lead to better communication between employees and clients, providing better quality services, increasing public credibility, Customer satisfaction and ultimately profitability.

Conclusion

As mentioned, today most organizations face the phenomenon of deviant behavior in the workplace; a phenomenon that can have many negative effects on the productivity of an organization. The importance of this issue becomes apparent when the customers of an organization know the value and credibility of the brand of that organization or company based on the interaction with the people and employees of that organization, especially those employees who have face-to-face contact with customers. And the performance of a frontline employee has a direct and fundamental effect on the success of the organization; Therefore, customers' perception and their experiences of the brand are often influenced by the way employees behave and perform their duties, and the positive interaction between employees and customers under the name of positive behavioral factors causes the formation and promotion of brand values and improves the organization's performance. And if the behavioral factors are negative, they may lead to the degradation of the brand value. In this regard, one of the most important concerns of business managers and manufacturing and service companies, especially businesses whose governance is in the hands of the government sector and operate in a highly competitive and uncertain market, is how to manage the behaviors of It is a deviant work of employees; Because according to the claim of many experts and researchers, deviant behavior in the organization cannot be eliminated, but it can and should be controlled so that it falls within a logical and constructive range; Otherwise, deviant behaviors in organizations can cause many economic, psychological and social costs, such as losses due to the reduction of customers and sales of services and products, destruction of the atmosphere governing the organization, harming and disrupting the psychological

atmosphere of the organization. , reducing the quality of services and products, job stress and the appearance of unethical behaviors, especially from frontline employees, increasing costs and losses due to reduced sales, loss of competitive advantage and market share (decrease in competitiveness), Decrease in the productivity of the organization and people, decrease in customer satisfaction and loyalty, and decrease in brand reputation, and if work deviations continue in the organization, the health and survival of the organization will be endangered. Therefore, it was necessary to take measures to reduce and control deviant behaviors that are harmful and against professional ethics and to provide a rating model for its efficient and effective management.

References

- Adeoti, M.O., Shamsudin, F.M.; Mohammad, A.M. (2021). Opportunity, job pressure and deviant workplace behaviour: does neutralisation mediate the relationship? A study of faculty members in public universities in Nigeria. *European Journal of Management and Business Economics*, 30(2): 170-190.
- Ahmadi Alvar, Z., Feiz, D. & Modarresi, M. (2022). Meta-Synthesis of Antecedents of Deviant Behavior in Iranian Organizations. *Public Administration Perspective*, 13(2): 63-89. [In Persian]
- Aleksic, A., Nacinovic Braje, I., and Jelavic, S. R. (2019). Creating Sustainable Work Environments by Developing Cultures That Diminish Deviance. *Sustainability* 11(24): 31-70.
- Aliverdinia, A. & Shahryari, N. (2017). The Study of Students' Deviant Behavior: Evaluation of Explanatory Power of Classic Strain and Control Theories. *Sociological Cultural Studies*, 8(2): 89-114. [In Persian]
- Aryati, A.S., Sudiro, A., Hadiwidjaja, D. & Noermijati, N. (2018). "The Influence of Ethical Leadership to Deviant Workplace Behavior Mediated by Ethical Climate and Organizational Commitment. *International Journal of Law and Management*, 60(2): 233-249.
- Ashena, M., Abaspour, A., Dehghanan, H. & Haghhigh Kafash, M., (2019). Detection of Organizational Deviant Behaviors of Employees and their Reduction Mechanisms in Supervisory organizations: Appling of the Q Sort Method. *Public Administration Perspective*, 10(1): 39-58. [In Persian]
- Azimi, H., & Paribeigi, S. (2020). The Effect of Dimension of Unethical Behaviors in the Supply Chain on the Continuity of Communication with the Moderating Role of Organizational Justice. *Ethical Reflections*, 1(3), 29-46. [In Persian]
- Carlson, J., Wyllie, J., Rahman, M. M., Voola, R. (2019). Enhancing brand relationship performance through customer participation and value creation in social media brand communities. *Journal of Retailing and Consumer Services*, 50(1): 333-41.

- D'Silva, J. L., Bachok, A. & Zawawi, D. (2020). Factors Affecting Deviant Behaviour at Workplace Among Young Public Sector Employees. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 10(15): 176–188.
- Dadmamand, F., & Raeis Al-Sadati, A. (2023). The Role of Ethical Attitudes and Psychological Pressure in Explaining Organizational Ethics and Performance. *Ethical Reflections*, 4(2): 71-89. [In Persian]
- Di Carlo, E. (2021). Antecedents of Deviant Behavior: Psychological and Non-Psychological Factors and Ethical Justifications. *Employ Respons Rights J* <https://doi.org/10.1007/s10672-021-09387-x>
- EbrahimpourAhandani, A.; Jafarinaia, S.; Hassanpoor, A. & Kheirandish, M. (2019). Pattern of Deviant Political Behavior Management Strategies in Banking Industry using a Qualitative Approach. *Journal of Iranian Social Development Studies*, 11(44): 157-170. [In Persian]
- Etodike, C. N., Joe-Akunne, C. O. & Obibuba, I. M. (2020). Employee Deviance as By-product of Psychological Contract: The Moderating Effects of Power Distance among Employees in Insurance Companies in Nigeria. *Asian Research Jo. of Arts & Social Sciences*, 10(4): 44-54.
- Ghaedamini Harouni, A., Ebrahimzadeh Dastjerdi, R. & Sadeghi de cheshmeh, M. (2022). The Identification of Deviant Behavior Aspects in Workplace through Meta-Synthesis Approach. *Organizational Culture Management*, 20(3): 647-676. [In Persian]
- Ghasemi, V., Fard Esfahani, E. & Manoochehri Far, S. (2018). Content Analysis of the Documentary Shock with Emphasis on the Theories of Social Deviation. *Strategic Research on Social Problems in Iran*, 7(1): 1-18. [In Persian]
- Hemati Nodoust Guilani, M. & Gholami, F. (2018). Analyzing the Relationships between Work Ethics, Productivity and Creativity. *Ethics in Science and Technology*, 13(3): 85-91. [In Persian]
- Iyer, P., Davari, A., Zolfagharian, M. & Paswan, A. (2019). Market orientation, positioning strategy and brand performance. *Industrial Marketing Management*, 81(1): 16-29.
- Jafari Nia, S., Hassanpoor, A., Kheirandish, M. & Ebrahimpour Ahandani, A. (2020). Model of strategies for managing deviant political behaviors in banking industry: a qualitative approach. *Transformation Management Journal*, 12(1): 99-118. (In Persian)
- Jafarinaia, S., Ebrahimpour Ahandani, A., Hassanpoor, A. & Kheirandish, M. (2022). Detection and Identification of Factors Causing Deviant Political Behaviors. *International Journal of Business Innovation and Research*, 28(1): 60-82.
- Liu, L., Wan, Z., Lin, Y. & Wang, X. (2022) The Influence of Self-Serving Leadership on Deviant Behaviors in the Workplace: A Moderated Mediation Model. *Front. Psychol.* 13(825154). doi: 10.3389/fpsyg.2022.825154

- Malik, P. and Lenka, U. (2019). Identifying HRM practices for disabling destructive deviance among public sector employees using content analysis. *International J of Organizational Analysis*, 28(3): 719-744.
- Mao, H.-Y. (2022). Job Standardization and Deviant Workplace Behavior. *E&M Economics and Management*, 25(3): 88–105.
- Mishra, P; Sharma, Sh. K.; Swami, S. (2016). Antecedents and Consequences of Organizational Politics: A study of a Central University. *Advances in Management Research*, 13(3): 51–334.
- Novosad, O. (2016). Influence of unethical marketing behavior on customer-based brand equity (Doctoral dissertation, ISM University of Management and Economics).
- Othman, A. K., Maulud, F. S. F., Rahman, M. K. B. A. & Isa, M. F. M. (2022). Factors Contributing to Employee Workplace Deviant Behaviors in Public Sector Organizations. *International Jour of Academic Research in Economics and Management and Sciences*, 11(1): 192-207.
- Qi, L., Liu, B. & Mao, K. (2020). Spare the Rod and Spoil the Child? A study on Employee Workplace Deviant Behavior. *Nankai Business Review International*, 11(1): 1-22.
- Ramazani Rad, F., Rezaeizaeh, M., Kiakajouri, D. & Mokhtari, M., (2020). Prioritizing the Factors Affecting Organizational Behavior Management with Emphasis on Ethical Principles and Values in the Banking Industry. *Ethics in Science and Technology*, 15(2): 180-184. [In Persian]
- Rangriz, H., Hasanpoor, A., Jafari Nia, S. & Shiri, S. (2021). Designing a Model of Employees' Positive Deviant Behaviors in Insurance industry. *Iranian Journal of Insurance Research*, 10(2): 101-132. (In Persian)
- Robinson, S. L. & Bennett, R. J. (1995). "A Typology of Deviant Workplace Behaviors: A Multidimensional Scaling Study". *Academy of Management Journal*, 38: 55-72.
- Sawitri, R., Sri, H., Suyono, J., Sunaryo, S. & Tamara, Y. (2018). The Role of Leader Political Skill and Ethical Leadership on Employee Deviance Behavior. *International Journal of Business and Society*, 19(1): 629-38.
- Sayed Mostafa, A. M; Boon, C; Abouarghoub, W.; Cai, Z. (2022). "High-Commitment HRM, Organizational Engagement, and Deviant Workplace Behaviors: The Moderating Role of Person-Organization Fit". *European Management Review*, 1–15.
- Shad, S., Zinali, M., Mohamadi, A. & BadavarNahandi, Y. (2022). Designing a Model for the improvement of Morality with an Emphasis on Decreasing Behavioral Deviations in the Accounting Workplace. *Studies of Ethics and Behavior in Accounting and Auditing*, 1(4): 7-34. (In Persian)

- Shahid, S., Muchiri, M.K. & Walumbwa, F.O. (2021). "Mapping the Antecedents and Consequences of Thriving at Work: A Review and Proposed Research Agenda". *International Journal of Organizational Analysis*, 29(1): 78-103.
- Shrivastava, S. and Singh, K. (2021). Workplace Deviance in the Virtual Workspace. *Strategic HR Review*, 20(3): 74-77.
- Tu, Y., Sulistiawan, J., Ekowati, D. & Rizaldy, H. (2022). Work-family conflict and salespeople deviant behavior: the mediating role of job stress. *Heliyon*, 8(10881): 1-8.
- Wang, SP., Miao-Sheng, C. & Mou-Jian, L. (2018). Key factors affecting deviant workplace behavior. *African Journal of Business Management*, 12(10), 258-266.
- Yildiz, B. & Alpan, L. (2015). A Theoretical Model on the Proposed Predictors of Destructive Deviant Workplace Behaviors and the Mediator Role of Alienation. *Procedia - Social and Behavioral Sciences (4th International Conference on Leadership, Technology, Innovation and Business Management)*, 210: 330-338.
- Zahidnia, M. (2019). The necessity of transformation in the professional ethics of insurance industry employees. The official website of Iran Insurance.
- Zakipour, S., Farrokh Sersht, B., Taghipourian, M. J. & Aghajani, H. A. (2020). The Analysis of Factors Influencing the Reduction of Abnormal Behaviors in the Workplace Based on Meta-Synthesis Technique. *Payavard*, 14(3): 228-240. [In Persian]
- Zeinali, S.; Manzari Tavakoli, A. & Selajgeh, S. (2019). Explain the factors related to employees 'deviant behaviors according to the role of managers' leadership style and provide an appropriate model. *Medical Journal of Mashhad University of Medical Sciences*, 62(1): 511-525. [In Persian]

رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای در معامله با اشخاص وابسته با تأکید بر نقش ویژگی‌های مدیرعامل شرکت‌های پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران در دوره زمانی دهه ۹۰

سید حسام وقفی^۱، هادی مولودیان^۲، فریبا احمدی برهان آبادی^۳، زینب نوربخش حسینی^۴

چکیده	اطلاعات مقاله
<p>معامله با اشخاص وابسته عملکرد شرکت‌ها را در زمینه نقدینگی و سود آوری تحت تأثیر قرار می‌دهد. با توجه به اینکه مدیرعامل نقش مهمی در اداره شرکت ایفا می‌کند و به‌عنوان یک رکن اساسی در پیشبرد اهداف سازمان مطرح می‌باشند می‌توان بیان کرد که ویژگی‌های مدیرعامل در کیفیت فرایند گزارشگری مالی می‌تواند تأثیرگذار باشد و گزارشگری مالی متقلبانه و عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای راسبب گردد. هدف این پژوهش بررسی رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای در معامله با اشخاص وابسته با تأکید بر نقش ویژگی‌های مدیرعامل است. جامعه آماری این پژوهش، شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است. به این منظور، با استفاده از داده‌های مربوط به ۱۵۰ شرکت طی دوره زمانی ده‌ساله (سال ۱۳۹۰ الی ۱۳۹۹) با استفاده از مدل رگرسیون چند متغیره مورد بررسی قرار گرفته است. نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌ها نشان داد که عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) بر معامله با اشخاص وابسته تأثیر مثبت و معناداری دارد. همچنین نفوذ مدیرعامل، تجربه، توانایی و خودشیفتگی مدیرعامل بر رابطه بین عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) و معامله با اشخاص وابسته تأثیر معناداری دارد. در نهایت می‌توان بیان کرد معاملات با اشخاص وابسته می‌تواند به‌عنوان یک راه بهینه‌سازی تخصیص منابع داخلی، کاهش هزینه معاملات استفاده شود؛ اما رفتار فرصت طلبانه و غیراخلاقی مدیران نتایج عملیات را گمراه می‌کند یا اثر نامساعدی بر ثروت سهامداران اقلیت بگذارد.</p> <p>واژه‌های کلیدی: عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای، تقلب در گزارشگری مالی، معامله با اشخاص وابسته، ویژگی‌های مدیرعامل.</p>	<p>DOI: 10.30470/ER.2023.2002704.1216</p> <p>مقاله پژوهشی</p> <p>تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۷/۱۰ تاریخ اصلاح: ۱۴۰۲/۰۹/۱۸ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۰/۰۱ تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۰۱/۱۷</p> <p>نقش نویسندگان</p> <p>سید حسام وقفی: ایده پرداز اصلی؛ هادی مولودیان: تحلیل و نقادی؛ فریبا احمدی برهان آبادی: جمع آوری داده و نگارش اولیه مقاله؛ زینب نوربخش حسینی: انجام اصلاحات و نگارش نهایی.</p> <p>تعارض منافع</p> <p>مقاله تعارض منافع و حامی مالی ندارد.</p> <p>استخراج</p> <p>برگرفته از پایان‌نامه/ رساله: این مقاله متخذ از رساله / پایان‌نامه نیست.</p>

۱. استادیار گروه حسابداری، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران، vaghfi@pnu.ac.ir.

۲. استادیار گروه مدیریت، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران، movludian@pnu.ac.ir.

۳. کارشناس ارشد گروه حسابداری، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران، vaghfi2020@gmail.com.

۴. نویسنده مسئول، گروه حسابداری، دانشگاه فنی و حرفه‌ای ایران، تهران، ایران، znoorbakhsh@tvu.ac.ir.

مقدمه

اخلاق حرفه‌ای یکی از شاخه‌های جدید اخلاق است که می‌کوشد به مسائل اخلاقی مرتبط با مشاغل گوناگون پاسخ دهد. اصول اخلاق حرفه‌ای دارای بار و ارزش‌های والایی است که رعایت آنها در سازمان‌ها و هنجارهای اجتماعی نقش آفرین است. همچنین رعایت اخلاق حرفه‌ای قابلیت سازمان‌ها را در کسب و کار از طریق ایجاد تعهد سازمانی مسئولیت‌پذیری افزایش داده و هزینه‌های جامعه و سازمان را کاهش می‌دهد (خواججه حسینی و همکاران، ۱۳۹۹، ص ۲۷). در عصر حاضر، ظهور و سقوط سازمان‌ها بیش از پیش دیده و تحلیل می‌شود. به جرأت می‌توان گفت که یکی از مهم‌ترین و مؤثرترین مؤلفه‌هایی که باعث تمایز در چگونگی اداره سازمان‌ها می‌شود، رهبری است و محرز است که در شرایط فعلی شرکت‌ها، رهبری اثر بخش با موفقیت سازمان‌ها نسبت مستقیم و مهمی پیدا کرده است (صفرمحمملو و همکاران، ۱۴۰۲، ص ۷۵). از سوی دیگر معضل فساد و عملکرد نامطلوب شرکت‌ها و ناتوانی در کنترل و به حداقل رسانیدن آن در سال‌های اخیر به آغاز مطالعات جدید و پردامنه‌ای در کشور انجامیده است. یکی از دلایل اصلی و عمده بی‌توجهی شرکت‌های دولتی و مدیران به فرایند رهبری سالم این است که معیار و شاخصی برای سنجش مدیر در راستای ایفای نقش رهبری سالم در اختیار نداشته‌اند؛ در حالی که یکی از عوامل مهم موفقیت فرآیند رهبری سالم، شناسایی رهبرانی است که مهارت‌های لازم در این زمینه را داشته باشند. رهبران امروزی به جای تأکید بر نتایج کوتاه مدت باید بر ویژگی‌های درونی که ریشه‌های رهبری سالم را تشکیل می‌دهند، تمرکز کنند. سبک رهبری سالم با توجه به اصولی که در مدیریت و رهبری نیروی انسانی مد نظر قرار می‌گیرد، می‌تواند زمینه‌های مساعدی برای تعدیل شرایط نیروی انسانی و دستیابی به اهداف سازمانی را فراهم کند (Rudolph, 2020, p. 2).

معامله با اشخاص وابسته، انتقال منابع، خدمات یا تعهدهای بین اشخاص وابسته، با صرف نظر از مطالبه یا عدم مطالبه بهای آن صورت می‌پذیرد. رابطه با شخص وابسته می‌تواند بر وضعیت مالی، عملکرد مالی و انعطاف‌پذیری مالی واحد تجاری تأثیر داشته باشد. اشخاص وابسته، ممکن است معاملات انجام دهند که اشخاص غیر وابسته انجام نمی‌دهند. همچنین مبالغ معاملات بین اشخاص وابسته، ممکن است با مبالغ مشابه بین اشخاص غیر وابسته یکسان نباشد (استانداردهای حسابداری ایران، ۱۳۸۶). تصاحب منابع شرکت از طریق معاملات با اشخاص وابسته، در کشورهای توسعه‌یافته مرسوم است، اما به دلیل نقص بازارهای خارجی و ضعف راهبری شرکتی، این رخداد در اقتصادهای نوظهور بیشتر مشاهده می‌شود. در بسیاری از موارد، معاملات با اشخاص وابسته گریزناپذیر و سودمند است و در چرخه عملیات شرکت تکرار می‌شود؛ ولی در شرایط خاص به سهامداران عمده (سهامداران اکثریت) یا مدیران شرکت‌ها اجازه می‌دهد با هزینه سهامداران اقلیت، منافع شخصی خود را تأمین کنند (شعری و حمیدی، ۱۳۹۱، ص ۵۰). به دلایل مذکور آگاهی از معاملات، مانده حساب‌های طرفین و رابطه با اشخاص وابسته با اهمیت بوده و ممکن است بر ارزیابی استفاده‌کنندگان صورت‌های مالی از عملیات واحد تجاری، شامل ارزیابی ریسک و فرصت‌های پیش روی واحد تجاری تأثیر بگذارد (استانداردهای حسابداری ایران ۱۳۸۶). گزارشگری و نظارت مالی حلقه اصلی زنجیره نظام مالی و همچنین نقطه آغاز حرکت در مسیر پیاده‌سازی توسعه اقتصادی محسوب می‌شود (نوری دوآبی و صدری نیا، ۱۳۹۷، ص ۱۳۹). عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود

تقلب در گزارشگری مالی) بر اساس روش‌های متعددی صورت می‌پذیرد. بر این اساس، اسپاتیس (۲۰۰۲) تغییر در روش‌های حسابداری، تغییر در برآوردهای مدیریت و شناسایی نادرست درآمدها و هزینه‌ها را به‌عنوان عواملی معرفی می‌کند که می‌توان مرتکب تقلب در صورت‌های مالی شد. در بسیاری از موارد، عوامل سازمانی در گزارشگری مالی متقلبانه توسط شرکت‌ها نقشی اساسی ایفا می‌کند. گزارشگری مالی متقلبانه با تحریف یا حذف مبالغ یا موارد افشاشده از صورت‌های مالی به عمد و برای فریب استفاده‌کنندگان صورت‌های مالی سروکار دارد. گزارشگری مالی متقلبانه با تحریف یا حذف مبالغ یا موارد افشا از صورت‌های مالی به عمد و برای فریب استفاده‌کنندگان صورت‌های مالی سروکار دارد. گزارشگری مالی متقلبانه اعتماد بین مدیران و سرمایه‌گذاران و فعالان بازار را تضعیف می‌کند و موجب ناکارایی بازار سرمایه می‌شود (Mao et-al, 2022, p. 733).

مدیرعامل شرکت در نقش رهبر اصلی بر عملکرد گروهی تأثیر بسزایی دارد و به‌عنوان یک رکن اساسی در پیشبرد اهداف سازمان مطرح است. بدون شک قدرت یکی از راه‌هایی است که با آن رهبر و مدیر می‌توانند در رفتار پیروان خود نفوذ کنند. در واقع قدرت، ویژگی اساسی نقش یک مدیر بوده و زمینه اثر بخشی او را در سازمان فراهم می‌سازد. مدیران در سازمان‌ها، وضع‌کننده خط‌مشی بوده و صاحبان قدرت هستند و عملکرد سازمان‌ها با قدرت آنان در ارتباط است. مدیران با به‌کارگیری منابع قدرت می‌توانند زمینه رشد و تعالی یا زمینه انحراف و فساد سازمان را فراهم آورند و این امر به ماهیت وجودی و چگونگی استفاده از قدرت و منابع آن بستگی دارد (یاری و فتوحی ارطه، ۱۳۹۵، ص ۲۸۶). همچنین بین خبر خوب یا بد منتشرشده توسط مدیریت و تغییر مدیرعامل و تغییر اعضای هیئت مدیره رابطه معناداری وجود ندارد (ملاایمی و عبدی ۱۳۹۶، ص ۱۵۱). این پژوهش با هدف بررسی تأثیر رعایت عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) بر معامله با اشخاص وابسته با توجه به ویژگی‌های مدیرعامل انجام شده است. در ادامه، مبانی نظری و مروری بر پیشینه پژوهش ارائه شده است. سپس، فرضیه برگرفته از مبانی نظری، روش‌شناسی پژوهش، مدل آزمون فرضیه و متغیرهای پژوهش ارائه شده است و در نهایت، در بخش پایانی نتایج پژوهش، نتیجه‌گیری و پیشنهادها بیان شده است.

۱. مبانی نظری و بسط فرضیه

امروزه فرصت‌طلبانه بودن معاملات با اشخاص وابسته، یکی از عوامل کاهش ارزش بازار سرمایه به‌ویژه در کشورهای آسیایی می‌باشد. روابط تجاری در آن‌ها به‌گونه‌ای است که انجام معاملات با اشخاص وابسته را آسان می‌کند. اگرچه تمام معاملات با اشخاص وابسته فرصت‌طلبانه نیستند، اما نگرش غالب این است که از عوامل تأثیرگذار بر ریسک به شمار می‌روند و سرمایه‌گذاران، قبل از انجام سرمایه‌گذاری برای آن اهمیت زیادی قائل می‌شوند (کامیابی و همکاران، ۱۳۹۵، ص ۴۶). با توجه به تعاریف عنوان شده، انواع مختلفی از معاملات با اشخاص وابسته وجود دارد که ممکن است منجر به تغییر بالقوه ثروت شود لیکن بند ۱۹ استاندارد حسابداری شماره ۱۲ ایران و نیز دستورالعمل الزامات افشای اطلاعات و تصویب معاملات اشخاص وابسته ناشران بورسی و فرابورسی در ماده ۵ عنوان می‌کند که افشای اطلاعات اشخاص وابسته باید به تفکیک برای هر یک از طبقات زیر انجام شود:

شرکت مادر یا سهامدار کنترل‌کننده،

اشخاص دارای کنترل مشترک یا نفوذ قابل ملاحظه بر ناشر،

شرکت‌های هم‌گروه یا تحت کنترل واحد،

واحدهای تجاری فرعی،

واحدهای تجاری وابسته،

مشارکت‌های خاص،

اعضای هیئت‌مدیره و مدیران ارشد اجرایی ناشر،

سایر اشخاص وابسته.

«اقدام با ماهیت مشابه باید به صورت مجموع افشا شود، مگر اینکه درک اثرات معاملات با اشخاص وابسته بر صورت‌های مالی واحد تجاری مستلزم افشای آن‌ها به صورت جداگانه باشد» (بند ۲۴ استاندارد شماره ۱۲). هر اقدام یا حذف اقدام عمدی طراحی شده که به منظور فریب دیگران صورت می‌گیرد و باعث می‌شود قربانیان، دچار زیان شده یا عاملان آن، منافعی را به دست آورند. طبق استانداردهای حسابرسی، عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای عبارت از هرگونه اقدام عمدی یا فریبکارانه یک یا چند نفر از مدیران، کارکنان یا اشخاص ثالث، برای برخورداری از یک مزیتی ناروا یا غیرقانونی است (استانداردهای حسابرسی، بخش ۲۴۰، بند ۴) طبق تعریف انجمن بازرسان رسمی تقلب آمریکا (ACFE): عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای دربرگیرنده تمام ابزار گوناگونی است که ساخته انسان است و یک فرد با استفاده از آن مزیتی را نسبت به دیگری از طریق توصیه‌های دروغین یا کتمان حقیقت کسب می‌کند و شامل تمام رویدادهای ناگهانی، ترفندها، حيله‌گری‌ها یا مخفی‌کاری‌ها و دیگر راه‌های غیر منصفانه برای فریب دیگران است. گزارشگری مالی متقلبانه با تحریف یا حذف مبالغ یا موارد افشا از صورت‌های مالی به عمد و برای فریب استفاده‌کنندگان صورت‌های مالی سروکار دارد و می‌تواند شامل موارد زیر باشد (استاندارد حسابرسی شماره ۲۴۰، بند ۶). به کارگیری نادرست استانداردهای حسابداری مرتبط با اندازه‌گیری، شناسایی، طبقه‌بندی، ارائه یا افشا به عمد (مرادی و همکاران، ۱۳۹۳، ص ۱۴۵). کشف تقلب در صورت‌های مالی به چند دلیل دشوار است: نخست، اعضای گروه مدیریت که به طور عمده مرتکبین اصلی تقلب هستند، به طور معمول تلاش زیادی برای پنهان ساختن تقلب در صورت‌های مالی انجام می‌دهند؛ دوم، به این دلیل که اعضای گروه مدیریت از اعتماد قابل توجهی برخوردار هستند، به راحتی کنترل‌های داخلی کلیدی را نقض می‌کنند و در نتیجه تقلب در صورت‌های مالی آسان‌تر و کشف آن سخت‌تر می‌شود؛ سوم، مرتکبین تقلب در صورت‌های مالی اغلب از تبانی و سندسازی برای ارتکاب و پنهان کردن تقلب استفاده می‌کنند و بیشتر رویه‌های حسابرسی مستقل برای کشف چنین طرح‌هایی از تقلب طراحی نشده‌اند؛ چهارم، داده‌های صورت‌های مالی تا حد زیادی خلاصه و تجمیع شده‌اند که پنهان کردن تقلب را ساده‌تر و کشف آن را با استفاده از روش‌های مدل‌سازی آماری و تحلیلی سخت‌تر می‌کند (Whiting et al, 2012, p. 506). از آنجایی که هدف شرکت‌های سهامی و مدیران آن‌ها حداکثر کردن ارزش حقوق صاحبان سهام و به عبارت دیگر حداکثر نمودن ارزش شرکت و سهام آن است و حداکثر کردن ارزش شرکت، مستلزم به کارگیری بهینه منابع مالی و کسب بازده و ریسک مناسب است. اساسی‌ترین رکن بحث حاکمیت شرکتی اطمینان یافتن از اعمال حاکمیت صحیح

سهامداران بر اداره و حداکثر کردن ارزش شرکت است. از این رو یکی از مقولات مهم در راستای این امر، آگاهی از ساختار سرمایه و ساختار مالکیت است تا با استفاده از آن بتوان استراتژی‌های لازم را در جهت کاهش هزینه‌های نمایندگی تدوین کرد (اسدی و همکاران، ۱۳۹۰، ص ۳۱)؛ بنابراین یکی از سرمایه‌های انسانی که نقش مهمی در تبدیل منابع شرکت به درآمد و خلق ثروت برای سهامداران دارد، مدیران شرکت‌های تجاری هستند. اطلاعات مرتبط با قابلیت مدیران شرکت‌ها، از قبیل توانایی آن‌ها در استفاده از فرصت‌های سرمایه‌گذاری، تأمین منابع، تخصیص بهینه منابع و دانش و تجربه آن‌ها، یکی از ابعاد مهم و ارزشمند دارایی‌های نامشهود شرکت‌های تجاری محسوب می‌شوند (حسنی القار و شعری آناقیز، ۱۳۹۶، ص ۱۰۹). بحث در مورد نفوذ مدیرعامل شرکت یکی از مسائل کلیدی است؛ زیرا انتقادات بسیاری از مدیرعامل شرکت به خاطر داشتن قدرت بیش از حد در سلسله‌مراتب مدیریتی و کنترل آن شده است (Kim et-al, 2009, p. 1174).

همبریک و میسون (۱۹۸۴) نظریه اقتصاد نوکلاسیک را که در آن مدیران به عنوان قطعات قابل تعویض یک سازمان که تأثیر بسیار کمی به عنوان یک کل دارند، به چالش کشیدند. آن‌ها بیان داشتند مدیران و ویژگی‌های فردی آن‌ها در عملکرد شرکت بسیار تأثیرگذار و مهم است و توانایی آن‌ها نقش و جایگاه منحصر به فردی بر روی سیاست‌های عملیاتی شرکت از جمله عملکرد مالی و منابع مالی دارد. مدیران دارای توانایی بالا، قدرت درک بهتری از شرایط داخلی و خارجی شرکت دارند و علاوه بر برآوردهای با کیفیتی که انجام می‌دهند، به واسطه شناخت و قدرت درک خود، پروژه‌های سودآور را شناسایی کرده و با سرمایه‌گذاری در آن‌ها جریان‌های نقد عملیاتی و عملکرد شرکت را نیز بهبود می‌بخشند (Demerjan et-al, 2013, p. 463). با توجه به تئوری نمایندگی، سهامداران قادر به مشاهده مستقیم اعمال مدیریت نیستند. جدا شدن مالکیت از مدیریت منجر به افزایش هزینه‌های نمایندگی، ایجاد تضاد منافع و عدم تقارن اطلاعاتی بین مدیران و سهامداران می‌گردد. شناسایی عواملی که تحت تأثیر معاملات با اشخاص وابسته می‌باشد؛ برای سرمایه‌گذاران و سایر ذینفعان حائز اهمیت است. این گونه رفتارهای فرصت طلبانه مدیران علاوه بر اخلال در امر ارزش آفرینی، می‌تواند امنیت شغلی مدیران را نیز به خطر می‌اندازد. بدین جهت مدیران برای در امان ماندن از اثرات سوء این معاملات ممکن است اقدام به تحریف صورت‌های مالی نمایند که این مسئله نیز به طریقی باعث مخدوش شدن فرآیند ارزش آفرینی در بلندمدت خواهد شد، چراکه امکان تصمیم‌گیری آگاهانه را از مالکان به علت ارائه اطلاعات تحریف شده، سلب خواهد کرد (Kim et-al, 2009, p. 1173).

تجربه مدیرعامل ممکن است اثربخش بودن او در مدیریت شرکت را تعیین کند. در مورد دوره تصدی مدیرعامل، جنسن^۱ (۱۹۹۳) استدلال می‌کند که مدیرعامل در جایگاهی است که ترکیب هیئت‌مدیره را کنترل می‌کند و بنابراین توانایی نظارت توسط هیئت‌مدیره را کاهش می‌دهد. در صورت افزایش تصدی مدیرعامل، مدیرعامل ممکن است جایگاهش ثابت و قدرت بیشتری پیدا کند. در نتیجه مدیرعامل قوی ممکن است نفوذ بیشتری بر دیگران داشته باشد و به احتمال زیاد در مقایسه با زمانی که مدیرعامل دارای قدرت کمتری است، مدت طولانی‌تری در جایگاه خود باقی خواهد ماند (Liu & Jiraporn, 2010, p. 744). بیش اطمینانی

یا اعتماد به نفس بیش از حد، یکی از مهم‌ترین مفاهیم مالی مدرن است که هم در تئوری‌های مالی و هم روانشناسی جایگاه ویژه‌ای دارد. بیش اطمینانی سبب می‌شود انسان دانش و مهارت خود را بیشتر از حد و ریسک‌ها را کمتر از حد تخمین زده، احساس کند روی مسائل و رویدادها کنترل دارد، درحالی‌که ممکن است در واقع این‌گونه نباشد (فلاح شمس لیالستانی و همکاران، ۱۳۸۹، ص ۲۷). یکی از اولین کاربردهای مفهوم خودشیفتگی مدیرعامل، در ادبیات مالی توسط رُل (۱۹۸۶)^۱ مطرح شد؛ و بیان می‌کند خودشیفتگی مدیرعامل یکی از علل درگیر شدن مدیران در فرآیندهای تحصیل نامناسب و بیش پرداخت برای شرکت‌های هدف است. هیتن^۲ (۲۰۰۲) نشان داد که مدیران خوش‌بین، پروژه‌ها و حقوق صاحبان سهام شرکت را بیش ارزش‌گذاری می‌کنند. خودشیفتگی می‌تواند منجر به اتخاذ تصمیم آینده نادرست شده و با تحریف از سیاست‌های مناسب سرمایه‌گذاری، تأمین مالی یا حسابداری، هزینه‌های گزافی بر شرکت تحمیل کند؛ اما خودشیفتگی مدیرعامل می‌تواند در برخی شرایط منفی داشته باشد؛ برای مثال، در شرکت‌هایی که فعالیت‌های نوآورانه دارند، انگیزش مدیران بیش اطمینان برای پذیرش ریسک، کم‌هزینه‌تر از سایر مدیران است (رامشه و ملانظری، ۱۳۹۳، ص ۵۸).

امروزه حفظ منافع عمومی، رعایت حقوق صاحبان سهام، ارتقای شفافیت اطلاعات و الزام شرکتها به ایفای مسئولیت‌های اجتماعی از مهم‌ترین آرمان‌هایی است که بیش از یک دهه گذشته توسط مراجع مختلف نظارتی و اجرایی مورد توجه قرار گرفته است. تحقق این آرمان‌ها مستلزم وجود ضوابط استوار و سازوکارهای اجرایی مناسب است که مهم‌ترین آن‌ها نظام حاکمیت شرکتی است. نظام حاکمیت شرکتی بیش از هر چیز حیات شرکت در بلندمدت را هدف قرار داده و در این راستا سعی دارد تا از منافع سهامداران در مقابل مدیران شرکت‌ها پشتیبانی و از انتقال ناخواسته ثروت میان گروه‌های مختلف و تضییع حقوق عموم و سهامداران جز جلوگیری کند (احمدپور و منتظری، ۱۳۹۰، ص ۴)؛ لذا، اعمال نظارت و مراقبت در این زمینه مستلزم وجود سازوکارهای مناسبی است. از جمله این سازوکارها، طراحی و اجرای راهبردی شرکتی مناسب در شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی است؛ بنابراین، کنترل‌هایی از جانب سهامداران برقرار می‌شود تا مدیران را از دنبال کردن اهدافی که مانع حداکثر کردن ثروت سهامداران شده، بازدارد. تفکیک وظایف رئیس هیئت‌مدیره و مدیرعامل، از جمله محرک‌هایی به شمار می‌آید که به دلیل اعطای استقلال بیشتر در تصمیم‌گیری، موجب کاهش مشکلات نمایندگی و بهبود عملکرد شرکت می‌شود. برخی از پژوهش‌ها نیز نشان می‌دهد که تفکیک وظایف، به‌واقع موجب بهبود قابل‌ملاحظه‌ای در عملکرد مالی شرکت شده است. البته، نتایج مذکور تا آن اندازه متقاعدکننده به شمار نمی‌آید که در عمل، شاهد تفکیک وظایف رؤسای هیئت‌مدیره و مدیران عامل شرکت‌ها باشیم. هیئت‌مدیره شرکت با دارا بودن تخصص، استقلال و قدرت قانونی لازم، یک سازوکار بالقوه توانمند حاکمیت شرکتی به حساب می‌آید (قالیباف اصل و رضایی، ۱۳۸۶، ص ۳۵؛ Mao et-al, 2022, p.733). عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) از طریق تشخیص معامله با اشخاص وابسته را بررسی کردند. نتایج نشان داد که عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) از طریق معاملات مربوط به دادوستد کالا

با اشخاص وابسته و معاملات مربوط به دادوستد مالی با اشخاص وابسته افزایش پیدا می‌کند.

هاشمی بهرمان و همکاران (۱۴۰۲) به بررسی نقش سبک‌های تصمیم‌گیری (شهودی، وابستگی، عقلانی، آنی و اجتنابی) در مدیریت سود فرصت طلبانه پرداختند. نتایج پژوهش نشان می‌دهد سبک‌های تصمیم‌گیری (شهودی، وابستگی، عقلانی و اجتنابی) بر گزارشگری متقلبانه تأثیری معنی دار می‌گذارد. از اینرو تأثیر مؤلفه سبک آنی تصمیم‌گیری بر گزارشگری متقلبانه مشاهده نگردید. صفرمحمودلو و همکاران (۱۴۰۲) اقدام به طراحی مدل رهبری سالم با رویکرد اخلاق محور در شرکت‌های دولتی حوزه صنعت برق کردند. بدین منظور با ابزار پرسشنامه از ۱۵۸ نفر از مدیران در شرکت‌های دولتی نظرخواهی به عمل آمد. براساس یافته‌ها، کلیه عوامل شناسایی شده و ساختار مدل تحقیق تایید شد. مقدار ضریب تعیین محاسبه شده نیز برای متغیرهای رهبری سالم، راهبردها و پیامدها به ترتیب ۰/۳۷۹، ۰/۶۰۷ و ۰/۳۹۳ است که مقادیری قابل قبول است. در نهایت، نتایج نشان داد که رهبری سالم در شرکت‌های دولتی پدیده‌ای چندوجهی است که بهره‌گیری از آن می‌تواند نتایج مثبت و ارزشمندی ایجاد کند. کانیاگو^۱ (۲۰۲۳) به بررسی «اخلاق کار اسلامی در حسابداری رفتاری» پرداختند. یافته‌ها روند گسترده‌تری را با تمرکز بر عوامل داخلی و خارجی که بر رفتار اخلاقی حسابداران تأثیر می‌گذارد، توصیف می‌کنند. عوامل بیرونی عبارتند از فرهنگ، جو اخلاقی و تربیت و آموزش، در حالی که عوامل درونی عبارتند از جمعیت شناختی، عواطف و شدت اخلاقی، صداقت، نیت، ویژگی‌های شخصی و حرفه‌ای در مقابل تعهد. علاوه بر این، اخلاق کار اسلامی برای غلبه بر مشکل رفتار اخلاقی در بین حسابداران ارائه شده است (Yulianti et-al, 2023). بررسی تأثیر تعهد حرفه‌ای، تعهد به اخلاقیات، منبع کنترل درونی و هوش هیجانی بر توانایی کشف تقلب از طریق رفتارهای کاهنده کیفیت حسابرسی پرداختند. نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که تعهد حرفه‌ای و هوش هیجانی تأثیر مثبتی بر توانایی تشخیص تقلب دارند. تعهد به اخلاقیات و هوش هیجانی بر رفتارهای کاهنده کیفیت حسابرسی اثر منفی دارد. علاوه بر این، این مطالعه همچنین نشان می‌دهد که تعهد به اخلاقیات و هوش هیجانی به‌طور غیر مستقیم بر توانایی کشف تقلب از طریق رفتارهای کاهنده کیفیت حسابرسی تأثیر می‌گذارد. دادمند و رئیس‌الساداتی (۱۴۰۲) به بررسی سهم نگرش‌های اخلاقی با میانجی‌گری فشار روانی در تبیین اخلاق و عملکرد سازمانی پرداختند. جامعه آماری دربرگیرنده کلیه کارکنان سازمان جهاد دانشگاهی خراسان رضوی به تعداد ۵۰۰ نفر در سال ۱۴۰۱ بودند که با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس ۲۱۷ نفر به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. نتایج معادلات ساختاری بیانگر آن بود که نگرش اخلاقی بر اخلاق سازمانی تأثیر مثبت و معنادار دارد. طبق نتایج تحقیق حاضر برای بهبود اخلاق سازمانی می‌بایست به تأثیر مثبت نگرش اخلاقی و تأثیر منفی فشار روانی توجه نمود. در راستای بهبود عملکرد سازمانی باید کاهش فشار روانی مد نظر قرار گیرد. برای کاهش فشار روانی نیز ارتقای نگرش اخلاقی توصیه می‌شود. شهنازی و همکاران (۱۴۰۱) به شناسایی و اولویت بندی عوامل مؤثر بر شکل‌گیری فساد اقتصادی با استفاده از روش تحلیل سلسله‌مراتبی پرداختند. نتایج نشان می‌دهد عوامل مؤثر بر ایجاد فساد در شش بعد اقتصادی، مدیریتی و اداری، فرهنگی و اجتماعی، سیاسی، قانونی و روان شناختی، قابل تقسیم است؛ هر یک از این ابعاد شامل زیرابعاد می‌شوند. بر اساس نتایج به دست آمده بیشترین اهمیت عوامل مؤثر بر ایجاد فساد در ایران

به ترتیب شامل ابعاد سیاسی، فرهنگی و اجتماعی، اقتصادی، قانونی، مدیریتی و اداری و روان‌شناختی است. مهم‌ترین دستاورد این مقاله تشخیص ضرورت نیاز به سیاست کلان و جامع مقابله با فساد در کشور با لحاظ همه ابعاد مؤثر بر شکل‌گیری آن با توجه ویژه به ابعاد سیاسی و فرهنگی و اجتماعی است.

همچنین بررسی خوشبخت و همکاران (۱۴۰۱) نشان می‌دهد که دین‌داری حسابداران بر تقلب‌های گزارشگری مالی تأثیر منفی و قابل ملاحظه‌ای دارد و بر اخلاق حرفه‌ای حسابداران تأثیر مثبت و معناداری می‌گذارد. همچنین، دین‌داری موجب می‌گردد تا حسابداران از سطح اخلاق بالاتری برخوردار باشند و این سطح اخلاق بالاتر عاملی مؤثر در کاهش تقلب در گزارشگری مالی توسط حسابداران است که نشان می‌دهد اخلاق حرفه‌ای حسابداران، رابطه بین دین‌داری آن‌ها و تقلب‌های گزارشگری را توضیح می‌دهد. خواجه‌ای و ابراهیمی (۱۳۹۷) به بررسی تأثیر سازوکارهای حاکمیت شرکتی در تقلب در صورت‌های مالی شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. نتایج حاصل نشان داد صرف نظر از اهرم مالی، سودآوری، ترکیب دارایی‌ها، نقدینگی، کارایی، اندازه و رشد بین ترکیب هیئت‌مدیره، تمرکز مالکیت و مالکیت نهادی با تقلب در صورت‌های مالی، رابطه معناداری وجود دارد. صالحی‌نیا و همکاران (۱۴۰۰) به بررسی تأثیر ارتباطات سیاسی بر رابطه بین معاملات با اشخاص وابسته و تجدید ارائه صورت‌های مالی پرداختند. نتایج نشان داد که معاملات با اشخاص وابسته تأثیر مثبت و معناداری بر تجدید ارائه صورت‌های مالی دارد. همچنین ارتباطات سیاسی (اندازه‌گیری شده به وسیله مالکیت نهادی دولت) موجب کاهش رابطه مثبت بین معاملات با اشخاص وابسته و تجدید ارائه صورت‌های مالی می‌شود و ارتباطات سیاسی (اندازه‌گیری شده به وسیله سهامدار عمده وابسته به دولت) نیز موجب افزایش رابطه مثبت بین معاملات با اشخاص وابسته و تجدید ارائه صورت‌های مالی می‌شود. در نهایت، نتایج صفرمحمملو و همکاران (۱۴۰۲) نشان داد که رهبری سالم در شرکت‌های دولتی پدیده‌ای چندوجهی است که بهره‌گیری از آن می‌تواند نتایج مثبت و ارزشمندی ایجاد کند. نتایج بررسی عظیمی و پری‌بیگی (۱۳۹۹) نشان می‌دهد که رفتارهای غیراخلاقی در زنجیره تأمین همچون رفتار فرصت‌طلبانه، زیرکانه و فریب‌کارانه با نقش تعدیل‌گر عدالت توزیعی و رویه‌ای بر تداوم ارتباطات تأثیر معناداری دارد.

با بررسی پژوهش‌های گذشته می‌توان بیان کرد که تحقیقات حوزه رعایت اخلاق حرفه‌ای به نقش مدیرعامل به‌عنوان یک رکن اصلی در شرکت‌ها و تأثیر ویژگی‌های وی جهت رعایت اخلاق حرفه‌ای در معامله با اشخاص وابسته پرداخته نشده است. معاملات انجام شده توسط شرکت با اشخاص وابسته دارای اهمیت زیادی برای سرمایه‌گذاران در انجام تصمیم‌گیری‌ها می‌باشد و از طرفی میزان و نحوه افشای معاملات انجام شده مزبور ممکن است در مواردی خواسته استفاده‌کنندگان از اطلاعات را برآورده نسازد و وضعیت مالی، عملکرد مالی و انعطاف‌پذیری مالی واحد جاری را تحت تأثیر قرار دهد، لذا نیاز به ارزیابی هرگونه رابطه احتمالی با اشخاص وابسته در پژوهش‌های حوزه اخلاق حرفه‌ای در حسابداری احساس می‌گردد که این پژوهش با در نظر گرفتن این ساختار دارای نوآوری و دانش‌افزایی می‌باشد. با توجه به مطالب مطرح‌شده فرضیه‌های پژوهش به شرح زیر بیان می‌شود:

عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) بر معامله با اشخاص وابسته تأثیر معناداری دارد.

نفوذ مدیرعامل بر رابطه بین عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) و معامله با اشخاص وابسته تأثیر معناداری دارد.

تجربه مدیرعامل بر رابطه بین عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) و معامله با اشخاص وابسته تأثیر معناداری دارد.

توانایی مدیریت بر رابطه بین عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) و معامله با اشخاص وابسته تأثیر معناداری دارد.

بیش اطمینانی مدیریت بر رابطه بین عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) و معامله با اشخاص تأثیر معناداری دارد.

۲. روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش ذیل پژوهش‌های کاربردی قرار می‌گیرد. طرح پژوهش آن از نوع شبه تجربی و با استفاده از رویکرد پس‌رویدادی است. پژوهش حاضر، یک پژوهش از نوع توصیفی-همبستگی می‌باشد. همچنین این پژوهش از نظر تئوریک جزو پژوهش‌های اثباتی و از نظر استدلال جزو پژوهش‌های استقرایی محسوب می‌شود. داده‌های موردنیاز در پژوهش از بانک‌های داده‌ای شامل نرم‌افزار ره‌آورد نوین و سایت اینترنتی مرکز مدیریت پژوهش و مطالعات اسلامی سازمان بورس اوراق بهادار و صورت‌های مالی گردآوری شده است. لازم به ذکر است که متغیرهای این پژوهش با نرم‌افزار اکسل^۱ و ویرایش ۲۰۱۷ محاسبه و سپس تجزیه و تحلیل و آزمون فرضیه‌های پژوهش، به همراه نتایج آن نیز با توجه به خروجی‌های به دست آمده از نرم‌افزار استاتا^۲ انجام می‌شود. جامعه آماری این پژوهش تمامی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۹ را شامل می‌شود. نمونه آماری پژوهش نیز شامل کلیه شرکت‌های موجود در جامعه به استثناء شرکت‌هایی است که هر یک به دلیل وجود محدودیت‌های زیر امکان حضور در نمونه تحقیق را ندارند:

به منظور همگن شدن جامعه آماری در سال‌های مورد بررسی، شرکت‌های مورد بررسی باید قبل از سال ۱۳۹۰ در بورس اوراق بهادار تهران پذیرفته شده باشند.

شرکت بین سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۹ وقفه عملیاتی نداشته باشد.

اطلاعات آن در دسترس باشد.

با توجه به موارد ذکر شده تعداد ۱۵۰ شرکت طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۹ (۱۵۰۰ سال-شرکت) جهت آزمون فرضیات انتخاب گردید.

۳. مدل و متغیرهای پژوهش

متغیر وابسته: معامله با اشخاص وابسته

برای ارزیابی معاملات با اشخاص وابسته به‌عنوان متغیر وابسته از شاخص مربوط به داد و ستد منابع مالی، استفاده می‌شود. شاخص مربوط به داد و ستد منابع مالی (ARPTF) برابر است با: جمع طلب و بدهی با اشخاص وابسته تقسیم بر جمع کل دارایی‌ها (Mao et-al, 2022, p. 735).

متغیر مستقل: عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی).

متغیر مستقل تحقیق عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) است. محاسبه عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) به این صورت است که با ادغام دو مدل پیش‌بینی ورشکستگی آلتمن (Z) و مدیریت سود بیش (M) اندازه‌گیری می‌شود. به عبارتی این دو مدل را ادغام می‌کنیم تا ببینیم آیا نشانه‌ای از وقوع نامرعاتی نسبت به اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) وجود دارد یا خیر؟ مدل آلتمن نماینده‌ای است از خطر بحران مالی یا خطر ورشکستگی که این خطرات می‌توانند علائم هشداردهنده‌ای برای فروپاشی بالقوه که به عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) یا دستکاری منجر خواهد شد، باشد. در این تحقیق ما از مدل ارائه‌شده توسط پور حیدری و کویایی (۱۳۸۹، ص ۴۰) استفاده می‌کنیم که به شرح زیر است:

(۱)

$$P = 3/20784 K1 + 1/80384 K2 + 1/61363 K3 + 0/50094 K4 + 0/16903 K5 - 0/39709 K6 - 0/12505 K7 + 0/33849 K8 + 1/42363 K9$$

که در آن:

P : در ماندگی مالی شرکت؛

$K1$: نسبت سود قبل از بهره و مالیات به دارایی‌ها؛

$K2$: نسبت سود انباشته به دارایی‌ها؛

$K3$: نسبت سرمایه در گردش به دارایی‌ها؛

$K4$: نسبت حقوق صاحبان سهام به بدهی‌ها؛

$K5$: نسبت سود قبل از بهره و مالیات به فروش؛

$K6$: نسبت دارایی‌های جاری به بدهی‌های جاری؛

$K7$: نسبت سود خالص به فروش؛

$K8$: نسبت بدهی‌ها به دارایی‌ها؛ و

$K9$: اندازه شرکت (لگاریتم فروش خالص).

نقطه انقطاع: ۱۵/۸۹۰۷

اگر p کمتر از ۱۵/۸۹۰۷ باشد، شرکت دچار در ماندگی مالی و اگر p بزرگتر یا برابر با ۱۵/۸۹۰۷ باشد، شرکت فاقد در ماندگی مالی است. مدل نیز شبیه به مدل آلتمن است، با این تفاوت که به جای پیش‌بینی ورشکستگی شرکت، برای دستکاری در سود مورد استفاده قرار می‌گیرد؛ بنابراین، با ادغام این دو مدل می‌توانیم احتمال گزارشگری مالی متقلبانه را در یک شرکت مشخص کنیم؛ به این صورت که در مورد شرکت‌هایی که به طور هم‌زمان، هم ورشکسته باشند (طبق مدل آلتمن) و هم دستکاری در سود انجام داده باشند، نتیجه گرفته می‌شود که در گزارش‌های مالی آن‌ها عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) رخ داده است (پور حیدری و سمیعی نژاد، ۱۳۹۴، ص ۵۳).

متغیر تعدیل‌گر: ویژگی‌های مدیرعامل

جهت سنجش ویژگی‌های مدیرعامل از دو متغیر جایگزین مسئولیت نفوذ مدیرعامل در هیئت‌مدیره و تجربه مدیرعامل استفاده می‌شود.

۱- **نفوذ مدیرعامل:** یکی بودن یا نبودن رئیس هیئت‌مدیره و مدیرعامل شرکت از گزارش‌ها هیئت‌مدیره استخراج می‌شود و در شرکت‌هایی که این دو پست سازمانی توسط یک نفر اشتغال شده باشد مقدار آن یک، در غیر این صورت صفر قرار داده می‌شود.

۲- **تجربه مدیرعامل:** تعداد سال‌هایی که مدیرعامل در پست مدیرعامل شرکت قرار دارد بیانگر این شاخص می‌باشد. تجربه مدیرعامل به عنوان تعداد سال‌هایی که مدیران ارشد در شرکت کار می‌کنند، محاسبه می‌شود. (Matemilolaa et-al 2018, p. 490).

۳- **توانایی مدیریت:** در پژوهش حاضر، به منظور اندازه‌گیری توانایی مدیریت از مدل دمرجان^۱ (۲۰۱۲) استفاده شده است. در این مدل، با استفاده از اندازه‌گیری کارایی شرکت و سپس وارد کردن آن در رگرسیون خطی چند متغیره به عنوان متغیر مستقل و کنترل ویژگی‌های ذاتی شرکت، توانایی مدیریت محاسبه می‌شود.

به منظور اندازه‌گیری کارایی شرکت (Demerjan et-al, 2012)، از مدل تحلیل پوششی داده‌ها (DEA) استفاده کرده‌اند. مدل تحلیل پوششی داده‌ها، نوعی مدل آماری است که برای اندازه‌گیری عملکرد سیستم با استفاده از داده‌های ورودی و خروجی کاربرد دارد.

(۲)

$$Max\theta = \frac{Sales}{v_1 CoGS + v_2 SG\&A + v_3 NetPPE + v_4 R\&D + v_5 Goodwill + v_6 Intant}$$

در این مدل، (COGS)، بهای تمام‌شده کالای فروش رفته در سال t ، (SG&A)، هزینه‌های اداری و عمومی فروش در سال t ، (PPE)، خالص دارایی‌ها ماشین‌آلات تجهیزات در سال t ، (R&D)، خالص هزینه تحقیق و توسعه در سال t ، (Goodwill)،

سرفقلمی‌های خریداری‌شده توسط شرکت در ابتدای سال t، (OtherIntan)، سایر دارایی‌های نامشهود خریداری و سرمایه‌ای شده مثل حق اختراع و حق ثبت در این مدل برای هرکدام از متغیرهای ورودی ضریب خاص ۷، در نظر گرفته شده است؛ زیرا اثر همه متغیرهای ورودی بر خروجی (فروش) یکسان نیست. مقدار محاسبه‌شده برای کارایی شرکت در محدوده صفر تا ۱ قرار می‌گیرد که حداکثر کارایی برابر ۱ و هر چه مقدار به دست آمده کمتر باشد به معنای کارایی پایین‌تر شرکت است. هدف ما از محاسبه کارایی شرکت، اندازه‌گیری توانایی مدیریت است و از آنجاکه در محاسبات مربوط به کارایی ویژگی‌های ذاتی^۱ شرکت نیز دخالت دارند، نمی‌توان توانایی مدیریت را به درستی اندازه‌گیری کرد زیرا متأثر از این ویژگی‌ها، بیشتر یا کمتر از مقدار واقعی محاسبه می‌شود. دمرجان و همکاران (۲۰۱۲) به منظور کنترل اثر ویژگی‌های ذاتی شرکت در مدل کارایی، شرکت را به دو بخش جدا یعنی کارایی بر اساس ویژگی‌های ذاتی شرکت و توانایی مدیریت، تقسیم کرده‌اند. آن‌ها این کار را با استفاده از کنترل ۵ ویژگی ذاتی شرکت شامل اندازه شرکت، سهم بازار شرکت، جریان نقدی شرکت، عمر پذیرش شرکت در بورس و فروش خارجی (صادرات) انجام داده‌اند. هرکدام از این ۵ متغیر به عنوان ویژگی‌های ذاتی شرکت، می‌توانند به مدیریت کمک کنند تا تصمیمات بهتری اتخاذ نماید یا در جهت عکس عمل کرده و توانایی مدیریت را محدود کنند. در مدل زیر که توسط دمرجان و همکاران^۲ (۲۰۱۲) ارائه شده، این پنج ویژگی کنترل شده‌اند.

(۳)

$$\text{Firm Efficiency}_i = \alpha_0 + \alpha_1 \text{Ln (Total Asset)} + \alpha_2 \text{Market Share} + \alpha_3 \text{Positive Free Cash Flow} + \alpha_4 \text{Ln (Age)} + \alpha_5 \text{Foreign Currency Indicator} + \varepsilon$$

i = نشان دهنده کارایی شرکت است (Firm Efficiency).

Ln (Total Asset) = لگاریتم طبیعی کل دارایی‌های شرکت

Market Share = سهم بازار که از تقسیم مقدار فروش شرکت در پایان سال به کل فروش صنعت به دست می‌آید.

Positive Free Cash Flow = نماد جریان نقدی مثبت آزاد شرکت است

اگر مقدار جریان نقدی آزاد شرکت مثبت باشد عدد یک در غیر این صورت عدد صفر.

Ln(Age) = تعداد سال‌های عمر شرکت از زمان تأسیس

Foreign Currency Indicator = نماد ارز خارجی است.

اگر شرکت صادرات داشته باشد عدد یک در غیر این صورت عدد صفر در نظر گرفته می‌شود.

و باقی مانده مدل (ε) نیز نشان دهنده میزان توانایی مدیریت است. مدل (۲) نیز مانند مدل تحلیل پوششی داده‌ها باید در سطح

صنعت ارزیابی شود به همین دلیل در آن متغیرهای مربوط به سطح کل بازار در مدل اثر نداده نشده‌اند (Demerjan et al 2012) (p. 470).

۴- خودشیفتگی مدیرعامل (OCD): مطابق با پژوهش (Wang et-al 2018 .p 46) خودشیفتگی مدیرعامل از سنجه مبتنی بر سرمایه‌گذاری برای بیش اطمینانی (CAPEX) یک متغیر مجازی است که اگر مخارج سرمایه‌ای شرکت در دوره معین، تقسیم بر کل دارایی‌های ابتدای دوره، بزرگ‌تر از سطح میانه آن برای صنعت مربوط در آن سال باشد؛ شرکت دارای مدیر خودشیفته بوده و مقدار آن یک و در غیر این صورت، صفر در نظر گرفته می‌شود.

متغیرهای کنترلی

اندازه شرکت: در این پژوهش مجموع فروش شرکت به‌عنوان معیار اندازه‌گیری اندازه شرکت در نظر گرفته شده است. لگاریتم مجموع فروش شرکت i در دوره t (Mao et-al 2022, p. 735).

$$(۴) \text{Size}_{i,t} = \ln(\text{Sales}_{i,t})$$

اهرم مالی: اهرم مالی میزان وجوهی را نشان می‌دهد که به‌وسیله بدهی تأمین مالی شده است. اهرم شرکت ($Lev_{i,t}$) از تقسیم کل بدهی‌ها بر کل دارایی‌های شرکت i ، در سال t می‌آید.

نرخ بازده دارایی‌ها (ROA): سود قبل از اقسام غیر مترقبه تقسیم بر مجموع دارایی‌ها (Mao et al 2022 .p 735)

رشد شرکت: برای اندازه‌گیری رشد شرکت از نسبت کیوتوبین استفاده می‌شود. از میان انواع روش‌های محاسبه کیوتوبین در این تحقیق از مدل ساده‌شده کیوتوبین استفاده شده که به شرح زیر قابل محاسبه است:

$$(۵) \text{Tobin's } Q_{it} = \frac{M.V.S + B.V.D}{B.V.A}$$

M.V.S: ارزش بازار سهام عادی؛

B.V.D: ارزش دفتری بدهی‌ها؛

B.V.A: ارزش دفتری دارایی‌ها (Mao et-al, 2022 p. 735).

۴. یافته‌های پژوهش

آمار توصیفی

با توجه به آماره توصیفی در جدول (۱)، شاخص پراکندگی این متغیرها در شرکت‌های مختلف کم است. بالاترین انحراف معیار مربوط به متغیر عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) و پایین‌ترین انحراف معیار مربوط به معامله اشخاص وابسته است. میانگین شاخص مربوط به دادوستد منابع مالی با اشخاص وابسته ۰/۰۱ درصد است (بر اساس جمع طلب و بدهی با اشخاص وابسته ۰/۰۱ درصد است). میانگین شاخص عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی)، با ادغام دو مدل پیش‌بینی ورشکستگی آلتمن (Z) و مدیریت سود (M) ۲۱/۶۱ درصد است. این امر نشان می‌دهد که توزیع شرکت‌های نمونه از

نظر آماری، به سمت شرکت‌هایی است که احتمال ریسک تقلب در آن‌ها پایین است. میانگین توانایی مدیریت این شرکت‌ها ۰/۰۲ درصد و حداقل آن برابر (۰/۳۳-) درصد است که نشان می‌دهد از توانایی مدیر استفاده نکرده‌اند و میانگین تجربه مدیرعامل ۳/۸۶ است.

میانگین لگاریتم اندازه شرکت شرکت‌های نمونه به‌طور تقریبی ۱۴/۳۴ می‌باشد. این نشان می‌دهد که به‌طور متوسط شرکت‌های موردنظر نزدیک به میزان ۱۴/۳۴ فروش داشتند. میانگین اهرم مالی با ۵۷ درصد نشان می‌دهد که به‌طور متوسط شرکت‌های مورد بررسی نزدیک به میزان ۵۶ درصد از دارایی‌های خود را از محل بدهی (تأمین مالی ارزان‌قیمت) تأمین کرده‌اند؛ بنابراین، شرکت‌های مورد بررسی اهرم مالی زیادی داشته‌اند. میانگین بازده دارایی‌ها شرکت‌های نمونه به‌طور تقریبی ۱۲ درصد می‌باشد. با توجه به اینکه کلیه شرکت‌های حائز شرایط نمونه‌گیری را دارا بودند، در نمونه آماری لحاظ شدند و شرکت‌های زیان‌ده حذف نشدند و کوچک‌ترین مقدار متغیرهای بازده دارایی‌ها و سودآوری منفی شد. میانگین رشد شرکت‌های نمونه نزدیک به ۲/۷۱ است. این نشان می‌دهد که به‌طور متوسط نسبت رشد شرکت‌های موردنظر به‌نحو تقریبی بر اساس دارایی‌های آن‌ها به میزان ۲/۷۱ داشتند.

جدول (۱): آماره‌های توصیفی

متغیر پژوهش	علامت اختصاصی	کوچک‌ترین	بزرگ‌ترین	میانگین	انحراف معیار	تعداد مشاهدات
معامله اشخاص وابسته	ARP _{it}	۰/۰۰۱	۰/۱۰	۰/۰۱	۰/۰۱	۱۵۰۰
عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی)	FRF _{it}	۱۰/۸۳	۳۲/۸۹	۲۱/۶۱	۲/۸۴	۱۵۰۰
نفوذ مدیرعامل	DUALTY _{it}	۰	۱	-	-	۱۵۰۰
تجربه مدیرعامل	CEOT _{it}	۱	۲۰	۳/۸۶	۳/۶۷	۱۵۰۰
توانایی مدیریت	Ability	-۰/۳۴	۰/۳۷	۰/۰۲	۰/۱۱	۱۵۰۰
بیش اطمینانی مدیریت	OCD _{it}	۰	۱	-	-	۱۵۰۰
اندازه شرکت	Size	۸/۷۹	۲۰/۸۱	۱۴/۳۴	۱/۶۱	۱۵۰۰
اهرم مالی	Lev	۰/۰۳	۰/۹۸	۰/۵۶	۰/۲۰	۱۵۰۰
نرخ بازده دارایی‌ها	ROA	-۰/۲۹	۰/۶۲	۰/۱۲	۰/۱۵	۱۵۰۰
رشد شرکت	Tobin's Q _{it}	۰/۷۶	۲۸/۷۰	۲/۷۱	۲/۹۰	۱۵۰۰

۵. آمار استنباطی

با توجه به نتایج جدول (۲) مدل اول پژوهش، تأثیر عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) بر معامله اشخاص وابسته با متغیرهای اندازه شرکت، اهرم مالی، نرخ بازده دارایی‌ها و رشد شرکت مورد بررسی قرار گرفته است. با توجه به نتایج

جدول فوق، سطح معناداری آماره مدل، مؤید معنی دار بودن مدل برای آزمون فرضیه است. ضریب تعیین ۰/۱۱۷۷ می باشد. عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) (متغیر مستقل) بر معامله با اشخاص وابسته (متغیر وابسته) در سطح ۹۹٪ تأثیر مثبت و معنادار داشت. بین معامله اشخاص وابسته (متغیر وابسته) با اندازه شرکت و اهرم مالی (متغیرهای کنترلی) در سطح ۹۹٪ رابطه مثبت و معناداری مشاهده شد. همچنین بین معامله اشخاص وابسته (متغیر وابسته) با متغیر نرخ بازده دارایی‌ها و رشد شرکت (متغیرهای کنترلی) رابطه خاصی مشاهده نشد. با توجه به مطالب ذکر شده فرضیه فوق مبنی بر عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) بر معامله با اشخاص وابسته تأثیر چشمگیری دارد، تأیید می‌شود.

جدول (۲): نتایج آزمون فرضیه اول

$ARP_{it} = \beta_0 + \beta_1 FRF_{it} + \beta_2 Size_{it} + \beta_3 Lev_{it} + \beta_4 ROA_{it} + \beta_5 Tobin's Q_{it} + \varepsilon_{it}$					
		مدل اول*		علامت	متغیر
P-Value	t	Std. Err	ضرایب	اختصاری	
۰/۰۰	۳/۵۰	۰/۰۰۰۳	۰/۰۰۱	FRF _{it}	عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی)
۰/۰۰	۲/۶۱	۰/۰۰۰۵	۰/۰۰۱	Size	اندازه شرکت
۰/۰۰	۱۲/۵۴	۰/۲۱	۲/۶۵	Lev	اهرم مالی
۰/۴۱	-۰/۸۲	۰/۰۰۲	-۰/۰۰۱	ROA	نرخ بازده دارایی‌ها
۰/۳۳	۰/۹۶	۰/۰۰۰۴	۰/۰۰۰۴	Tobin's Q _{it}	رشد شرکت
۰/۰۰	۳/۷۸	۰/۰۰۵	۰/۰۲	Cons	عرض از مبدأ
				۱۵۰۰	تعداد مشاهدات
				۰/۱۱۷۷	R ²
				۰/۱۱۴۰	Adj R-squared
				۰/۰۰	سطح معنی دار
				۱۳/۶۵	آماره F

با توجه به نتایج جدول (۳) مدل دوم پژوهش، تأثیر نفوذ مدیرعامل در هیئت مدیره و نفوذ مدیرعامل × عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) بر رابطه بین عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) بر معامله اشخاص وابسته با متغیرهای اندازه شرکت، اهرم مالی، نرخ بازده دارایی‌ها و رشد شرکت مورد بررسی قرار گرفته است. با توجه به نتایج جدول فوق، سطح معناداری آماره مدل، مؤید معنادار بودن مدل برای آزمون فرضیه است. ضریب تعیین ۰/۱۱۸۹ است. عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) بر معامله با اشخاص وابسته در سطح ۹۹٪ تأثیر مثبت و معنادار داشت. نفوذ مدیرعامل در هیئت مدیره و نفوذ مدیرعامل × عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) بر معامله با اشخاص وابسته در سطح ۹۹٪ تأثیر مثبت و معناداری داشتند. بین معامله اشخاص وابسته با اندازه شرکت و اهرم مالی در سطح ۹۹٪ رابطه مثبت و معناداری مشاهده شد. همچنین بین معامله اشخاص وابسته با متغیر نرخ بازده دارایی‌ها و رشد شرکت رابطه خاصی مشاهده نشد. با توجه به مطالب ذکر شده فرضیه فوق مبنی بر عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) بر معامله با

اشخاص وابسته با توجه به نفوذ مدیرعامل در هیئت‌مدیره تأثیر بسزایی دارد، تأیید می‌شود.

جدول (۳): نتایج آزمون فرضیه دوم

$$\beta_7 \text{Tobin's } Q_{it} + \varepsilon_{it} + \beta_3 \text{DUALITY} \times \text{FRF}_{it} + \beta_4 \text{Size}_{it} + \beta_5 \text{Lev}_{it} + \beta_6 \text{ROA}_{it} + \text{ARP}_{it} = \beta_0 + \beta_1 \text{FRF}_{it} + \beta_2 \text{DUALITY}_{it}$$

				علامت	متغیر
مدل دوم*				اختصاری	
P-Value	t	Std. Err	ضرایب		
۰/۰۰	۳/۴۱	۰/۰۰۰۳	۰/۰۰۱	FRF _{it}	عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی)
۰/۰۰	۸/۰۴	۰/۰۶	۰/۴۸	DUALITY _{it}	نفوذ مدیرعامل
۰/۰۰	۲/۷۲	۰/۰۲	۰/۰۶	DUALITY × FRF _{it}	نفوذ مدیرعامل × عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی)
۰/۰۰	۲/۵۴	۰/۰۰۰۵	۰/۰۰۱	Size	اندازه شرکت
۰/۰۰	۱۲/۲۵	۰/۲۱	۲/۵۹	Lev	اهرم مالی
۰/۴۳	-۰/۷۷	۰/۰۰۲	-۰/۰۰۱	ROA	نرخ بازده دارایی‌ها
۰/۳۳	۰/۹۶	۰/۰۰۰۴	۰/۰۰۰۴	Tobin's Q _{it}	رشد شرکت
۰/۰۰	۳/۷۶	۰/۰۰۵	۰/۰۲	Cons	عرض از مبدأ
۱۵۰۰					تعداد مشاهدات
۰/۱۱۸۹					R ²
۰/۱۱۴۵					Adj R-squared
۰/۰۰					سطح معنی‌دار
۱۲/۷۱					آماره F

با توجه به نتایج جدول (۴) مدل سوم پژوهش، تأثیر نفوذ مدیرعامل، تجربه مدیرعامل، توانایی مدیریت، بیش‌اطمینانی مدیریت، نفوذ مدیرعامل در هیئت‌مدیره × عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی)، تجربه مدیرعامل × عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی)، توانایی مدیریت × عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) و بیش‌اطمینانی مدیریت × عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) بر رابطه بین عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) بر متغیرهای اندازه شرکت، اهرم مالی، نرخ بازده دارایی‌ها و رشد شرکت مورد بررسی قرار گرفته است. با توجه به نتایج جدول فوق، سطح معناداری آماره مدل، مؤید معنی‌دار بودن مدل برای آزمون فرضیه است. ضریب تعیین ۰/۱۲۷۷ است. عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) بر معامله با اشخاص وابسته در سطح ۹۹٪ تأثیر مثبت و معنادار داشت. تجربه مدیرعامل بر معامله با اشخاص وابسته در سطح ۹۵٪ تأثیر مثبت و معنادار داشت. تجربه مدیرعامل × عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) بر معامله با اشخاص وابسته در سطح ۹۹٪ تأثیر مثبت و معنادار داشت. بین معامله اشخاص وابسته با اندازه شرکت و اهرم مالی در سطح ۹۹٪ رابطه مثبت و

معنی داری مشاهده شد. همچنین بین معامله اشخاص وابسته با متغیر نرخ بازده دارایی‌ها و رشد شرکت رابطه خاصی مشاهده نشد. با توجه به مطالب ذکر شده فرضیه فوق مبنی بر عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) بر معامله با اشخاص وابسته با توجه به تجربه مدیرعامل تأثیر معناداری دارد، تأیید می‌شود.

جدول (۴): نتایج آزمون فرضیه سوم

$\beta_7 \text{Tobin's } Q_{it} + \varepsilon_{it} + \text{ARP}_{it} = \beta_0 + \beta_1 \text{FRF}_{it} + \beta_2 \text{CEOT}_{it} + \beta_3 \text{CEOT} \times \text{FRF}_{it} + \beta_4 \text{Size}_{it} + \beta_5 \text{Lev}_{it} + \beta_6 \text{ROA}_{it}$				
متغیر		علامت	مدل سوم*	
		اختصاری	ضرایب	Std. Err
P-Value	t			
۰/۰۰	۳/۴۸	FRF _{it}	۰/۰۰۱	۰/۰۰۰۳
۰/۰۵	۱/۹۱	CEOT _{it}	۰/۰۴	۰/۰۲
۰/۰۰	۱۲/۵۷	CEOT _{it} × FRF _{it}	۲/۶۶	۰/۲۱
۰/۰۰	۲/۶۰	Size	۰/۰۰۱	۰/۰۰۰۵
۰/۰۰	۳/۷۹	Lev	۰/۱۷	۰/۰۴
۰/۳۸	-۰/۸۷	ROA	-۰/۰۰۲	۰/۰۰۲
۰/۳۳	۰/۹۷	Tobin's Q _{it}	۰/۰۰۰۴	۰/۰۰۰۴
۰/۰۰	۳/۷۹	Cons	۰/۰۲	۰/۰۰۵
			۱۵۰۰	تعداد مشاهدات
			۰/۱۲۷۷	R ²
			۰/۱۲۳۴	Adj R-squared
			۰/۰۰	سطح معنی دار
			۱۲/۷۰	آماره F

با توجه به نتایج جدول (۵) مدل چهارم پژوهش، تأثیر نفوذ مدیرعامل در هیئت مدیره، تجربه مدیرعامل، توانایی مدیریت، بیش-اطمینانی مدیریت، نفوذ مدیرعامل در هیئت مدیره × عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی)، تجربه مدیرعامل × عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی)، توانایی مدیریت × عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) و بیش اطمینانی مدیریت × عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) (متغیرهای تعدیل گر) بر رابطه بین عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) بر معامله اشخاص وابسته با متغیرهای اندازه شرکت، اهرم مالی، نرخ بازده دارایی‌ها و رشد شرکت (متغیرهای کنترلی) مورد بررسی قرار گرفته است. با توجه به نتایج جدول فوق، سطح معناداری آماره مدل، مؤید معنادار بودن مدل برای آزمون فرضیه است. ضریب تعیین ۰/۴۹۸۰ است. (متغیر مستقل) بر - (متغیر وابسته) در سطح ۹۹٪ تأثیر منفی و معناداری دارد. عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) بر معامله با اشخاص وابسته در سطح ۹۹٪ تأثیر مثبت و معنادار داشت. توانایی مدیریت و توانایی مدیریت × عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود

تقلب در گزارشگری مالی) (متغیرهای تعدیل گر) بر معامله با اشخاص وابسته (متغیر وابسته) در سطح ۹۹٪ تأثیر مثبت و معناداری داشت. بین معامله اشخاص وابسته (متغیر وابسته) با اندازه شرکت و اهرم مالی در سطح ۹۹٪ رابطه مثبت و معنی‌داری مشاهده شد. همچنین بین معامله اشخاص وابسته با متغیر نرخ بازده دارایی‌ها و رشد شرکت رابطه خاصی مشاهده نشد. با توجه به مطالب ذکر شده فرضیه فوق مبنی بر عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) بر معامله با اشخاص وابسته با توجه به توانایی مدیریت تأثیر معناداری دارد، تأیید می‌شود.

جدول (۵): نتایج آزمون فرضیه چهارم

$$\beta_7 \text{Tobin's } Q_{it} + \varepsilon_{it} + \text{ARP}_{it} = \beta_0 + \beta_1 \text{FRF}_{it} + \beta_2 \text{Ability}_{it} + \beta_3 \text{Ability} \times \text{FRF}_{it} + \beta_4 \text{Size}_{it} + \beta_5 \text{Lev}_{it} + \beta_6 \text{ROA}_{it}$$

مدل چهارم*				علامت	متغیر
P-Value	T	Std. Err	ضرایب	اختصاری	
۰/۰۰	۳/۲۲	۰/۰۰۰۳	۰/۰۰۱	FRF _{it}	عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی)
۰/۰۰	۲/۳۳	۰/۰۰۰۱	۰/۰۰۰۴	Ability	توانایی مدیریت
۰/۰۰	۷/۹۵	۰/۰۱	۰/۱۵	Ability × FRF _{it}	توانایی مدیریت × عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی)
۰/۰۰	۲/۴۲	۰/۰۰۰۵	۰/۰۰۱	Size	اندازه شرکت
۰/۰۰	۱۸/۵۸	۰/۱۸	۳/۴۷	Lev	اهرم مالی
۰/۳۹	-۰/۸۶	۰/۰۰۲	-۰/۰۰۲	ROA	نرخ بازده دارایی‌ها
۰/۳۵	۰/۹۳	۰/۰۰۰۴	۰/۰۰۰۴	Tobin's Q _{it}	رشد شرکت
۰/۰۰	۳/۷۹	۰/۰۰۵	۰/۰۲	Cons	عرض از مبدأ
			۱۵۰۰		تعداد مشاهدات
			۰/۱۳۸۷		R ²
			۰/۱۳۳۱		Adj R-squared
			۰/۰۰		سطح معنی‌دار
			۱۳/۱۳		آماره F

با توجه به نتایج جدول (۶) مدل پنجم پژوهش، تأثیر مسئولیت نفوذ مدیرعامل در هیئت‌مدیره، تجربه مدیرعامل، توانایی مدیریت، بیش‌اطمینانی مدیریت، نفوذ مدیرعامل در هیئت‌مدیره × عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی)، تجربه مدیرعامل × عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی)، توانایی مدیریت × عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) و بیش‌اطمینانی مدیریت × عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) بر رابطه بین عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) بر معامله اشخاص وابسته با متغیرهای اندازه شرکت، اهرم مالی، نرخ بازده دارایی‌ها و رشد شرکت مورد بررسی قرار گرفته است. با توجه به نتایج جدول فوق، سطح معناداری آماره مدل، مؤید معنی‌دار بودن مدل برای آزمون فرضیه است. ضریب تعیین ۰/۴۹۸۰ است. عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی)

بر معامله با اشخاص وابسته در سطح ۹۹٪ تأثیر مثبت و معنادار داشت. بیش اطمینانی مدیریت و بیش اطمینانی مدیریت × عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) (متغیرهای تعدیل گر) بر معامله با اشخاص وابسته در سطح ۹۹٪ تأثیر مثبت و معناداری داشتند. بین معامله اشخاص وابسته (متغیر وابسته) با اندازه شرکت و اهرم مالی در سطح ۹۹٪ رابطه مثبت و معنی داری مشاهده شد. همچنین بین معامله اشخاص وابسته با متغیر نرخ بازده دارایی‌ها و رشد شرکت رابطه خاصی مشاهده نشد. با توجه به مطالب ذکر شده فرضیه فوق مبنی بر عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) بر معامله با اشخاص وابسته با توجه به بیش اطمینانی مدیریت تأثیر معناداری دارد، تأیید می‌شود.

جدول (۶): نتایج آزمون فرضیه پنجم

$$\beta_7 \text{Firm Growth}_{i,t} + \varepsilon_{i,t} + \text{ARP}_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 \text{FRF}_{i,t} + \beta_2 \text{OCD}_{i,t} + \beta_3 \text{OCD} \times \text{FRF}_{i,t} + \beta_4 \text{Size}_{i,t} + \beta_5 \text{Lev}_{i,t} + \beta_6 \text{ROA}_{i,t}$$

مدل پنجم*				علامت	متغیر
P-Value	t	Std. Err	ضرایب	اختصاری	
۰/۰۰	۳/۴۸	۰/۰۰۰۳	۰/۰۰۱	FRF _{it}	عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی)
۰/۰۰	۳/۷۹	۰/۰۴	۰/۱۷	OCD _{it}	بیش اطمینانی مدیریت
۰/۰۰	۳۹/۵۹	۰/۰۳	۱/۴۱	OCD × FRF _{it}	بیش اطمینانی مدیریت × عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی)
۰/۰۰	۲/۶۰	۰/۰۰۰۵	۰/۰۰۱	Size	اندازه شرکت
۰/۰۰	۱۲/۵۷	۰/۲۱	۲/۶۶	Lev	اهرم مالی
۰/۳۸	-۰/۸۷	۰/۰۰۲	-۰/۰۰۲	ROA	نرخ بازده دارایی‌ها
۰/۳۳	۰/۹۷	۰/۰۰۰۴	۰/۰۰۰۴	Firm Growth _{it}	رشد شرکت
۰/۰۰	۳/۷۹	۰/۰۰۵	۰/۰۲	Cons	عرض از مبدأ
			۱۵۰۰		تعداد مشاهدات
			۰/۱۴۶۷		R ²
			۰/۱۴۲۶		Adj R-squared
			۰/۰۰		سطح معنی دار
			۱۲/۷۷		آماره F

نتیجه‌گیری

در این تحقیق به بررسی تأثیر عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) بر معامله با اشخاص وابسته با توجه به ویژگی‌های مدیرعامل پرداختیم.

فرضیه اول در مورد تأثیر عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) بر معامله با اشخاص وابسته مطرح گردید و با روش آماری رگرسیون چند متغیره مورد آزمون قرار گرفت که با توجه به نتایج حاصل از آزمون پانل دیتا فرضیه مطرح شده

تائید گردید. نتایج آزمون فرضیه نشان داد عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) بر معامله با اشخاص وابسته تأثیر منفی و معنی‌داری دارد. نتیجه فرضیه فوق با پژوهش‌های (Mao et-al, 2022) همسویی دارد.

فرضیه دوم در مورد تأثیر نفوذ مدیرعامل در هیئت‌مدیره بر رابطه بین عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) و معامله با اشخاص وابسته با توجه به مطرح گردید و با روش آماری رگرسیون چند متغیره مورد آزمون قرار گرفت که با توجه به نتایج حاصل از آزمون پانل دیتا فرضیه فوق تائید گردید. نتایج آزمون فرضیه نشان داد که نفوذ مدیرعامل بر رابطه بین عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) و معامله با اشخاص وابسته تأثیر منفی و معناداری دارد. نتیجه فرضیه فوق با پژوهش‌های خواجوی و ابراهیمی (۱۳۹۷، ص ۷۱۹) و (Ullah & Shah, 2015, p. 663; Sheikh, 2018, p. 1; Mao et-al, 2022, p. 733) مطابقت دارد.

فرضیه سوم در مورد تأثیر تجربه مدیرعامل بر رابطه بین عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) و معامله با اشخاص وابسته مطرح گردید و با روش آماری رگرسیون چند متغیره مورد آزمون قرار گرفت که با توجه به نتایج حاصل از آزمون پانل دیتا فرضیه فوق تائید گردید. نتایج آزمون فرضیه نشان داد که تجربه مدیرعامل بر رابطه بین عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) و معامله با اشخاص تأثیر منفی و معنی‌داری دارد. نتیجه فرضیه فوق با پژوهش‌های خواجوی و ابراهیمی (۱۳۹۷، ص ۷۱۹)، (Ullah & Shah, 2015, p. 663) ، (Sheikh, 2018, p. 1) و (Mao et-al, 2022, p. 733) همسوست.

فرضیه چهارم در مورد تأثیر توانایی مدیریت بر رابطه بین عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) بر معامله با اشخاص وابسته با توجه به مطرح گردید و با روش آماری رگرسیون چند متغیره مورد آزمون قرار گرفت که با توجه به نتایج حاصل از آزمون پانل دیتا فرضیه فوق تائید گردید. نتایج آزمون فرضیه نشان داد که توانایی مدیریت بر رابطه بین عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) و معامله با اشخاص وابسته تأثیر منفی و معنی‌داری دارد. نتیجه فرضیه فوق با پژوهش‌های خواجوی و ابراهیمی (۱۳۹۷، ص ۷۱۹) و (Ullah & Shah, 2015, p. 663; Sheikh, 2018, p. 1; Mao et-al, 2022, p. 733) همسویی دارد.

فرضیه پنجم در مورد تأثیر بیش اطمینانی مدیریت بر رابطه بین عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) بر معامله با اشخاص وابسته مطرح گردید و با روش آماری رگرسیون چند متغیره مورد آزمون قرار گرفت که با توجه به نتایج حاصل از آزمون پانل دیتا فرضیه فوق تائید گردید. نتایج آزمون فرضیه نشان داد که تأثیر تجربه مدیرعامل بر رابطه بین عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای (وجود تقلب در گزارشگری مالی) و معامله با اشخاص وابسته تأثیر منفی و معنی‌داری دارد. خودشیفتگی مدیرعامل یکی از علل درگیر شدن مدیران در فرآیندهای تحصیل نامناسب و بیش پرداخت برای شرکت‌های هدف است. خودشیفتگی مدیرعامل منجر به اتخاذ تصمیم آینده نادرست شده و با تحریف از سیاست‌های مناسب سرمایه‌گذاری، تأمین مالی یا حسابداری، هزینه‌های گزافی بر شرکت تحمیل کند. نتیجه فرضیه فوق با پژوهش‌های خواجوی و ابراهیمی (۱۳۹۷، ص ۷۱۹) و (Ullah & Shah, 2015, p.)

(663; Sheikh, 2018, p. 1; Mao et-al, 2022, p. 733) دارای مطابقت است.

پیشنهادها و محدودیت های پژوهش

با توجه به نتایج فرضیه های تحقیق پیشنهادهای کاربردی زیر ارائه می گردد:

به سرمایه گذاران شرکت های بورس اوراق بهادار پیشنهاد می شود که هنگام بررسی و ارزیابی شرکت سرمایه پذیر، به روند معامله با اشخاص وابسته توجه کافی مبذول دارند؛ چراکه یافته های تحقیق نشان می دهد که معامله با اشخاص وابسته می تواند به عنوان یک معیار قابل مشاهده توسط ذینفعان برون سازمانی برای ارزیابی تقلب در گزارشگری مالی و عدم مراعات اخلاق حرفه ای باشد.

همچنین به مدیران پیشنهاد می شود این نکته را در نظر بگیرند که افزایش معاملات با اشخاص وابسته منجر به کاهش شواهد افشای ریسک تقلب در گزارشگری مالی و عدم وجود اخلاق حرفه ای می شود پس مدیران باید برای از بین بردن بی اعتمادی سرمایه گذاران، اطلاعات خود را به صورت شفاف تر ارائه دهند.

در نهایت به سازمان بورس اوراق بهادار تهران توصیه می شود که به عنوان متولی بازار سرمایه و نهاد حامی حقوق سرمایه گذاران به تدوین مقررات و الزامات کافی برای ارتقای سطح شفافیت اطلاعاتی شرکت ها در خصوص معامله با اشخاص وابسته، نظم و دقت در افشای اطلاعات و ارتقای محتوای گزارش های شرکت ها بپردازد.

جهت پژوهش های آتی نیز پیشنهاد می شود نقش و ویژگی های حسابرسی مستقل و اعضای هیئت مدیره رعایت اصول اخلاق حرفه ای در معامله با اشخاص وابسته نیز مورد بررسی قرار گیرد.

از محدودیت های پژوهش می توان به این موضوع اشاره کرد که با توجه به دوره زمانی پژوهش، در تعمیم نتایج به دوره های زمانی دیگر و سایر شرکت ها باید جنبه احتیاط رعایت گردد.

تقدیر و تشکر:

از نظرات و توضیحات سازنده داوران محترم مقاله که موجب ارتقای کیفی مقاله گردید، کمال تشکر و قدردانی را دارم.

منابع

- احمدپور، احمد؛ منتظری، هادی. (۱۳۹۱). «نوع مدیریت سود و تأثیر اندازه شرکت، ساختار مالکیت و حاکمیت شرکتی بر آن». پیشرفت‌های حسابداری، ۳(۲): ۱-۳۵. DOI: 10.22099/jaa.2012.507
- اسدی، غلامحسین؛ محمدی، شاپور؛ خرم، اسماعیل. (۱۳۸۹). رابطه بین ساختار سرمایه و ساختار مالکیت». مجله دانش حسابداری، ۲(۴): ۲۹-۴۸. DOI: 10.22103/jak.2011.32
- استاندارد حسابداری شماره ۱۲. (۱۳۸۶). «افشای اطلاعات اشخاص وابسته». انتشارات سازمان حسابرسی.
- پورحیدری، امید؛ سمیعی نژاد، نفیسه. (۱۳۹۴). بررسی تأثیر ساختار حاکمیت شرکتی بر گزارشگری مالی». پژوهش‌های کاربردی در گزارشگری مالی، ۴(۱): ۵۳-۸۰.
- پورحیدری، امید؛ کوپایی حاجی، مهدی. (۱۳۸۹). «پیش‌بینی بحران مالی شرکت‌ها با استفاده از مدل مبتنی بر تابع تفکیکی خطی». مجله پژوهش‌های حسابداری مالی، ۲(۱): ۳۳-۴۶.
- حسینی‌القدار، مسعود؛ شعری‌آنقیز، صابر. (۱۳۹۶). «بررسی تأثیر توانایی مدیریت بر اجتناب مالیاتی». مجله دانش حسابداری، ۱۸(۱): ۱۳۴-۱۰۷.
- خواجوی، شکرالله؛ ابراهیمی، مهرداد. (۱۳۹۷). «بررسی تأثیر سازوکارهای حاکمیت شرکتی در تقلب در صورت‌های مالی شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران». فصلنامه علمی-پژوهشی مدیریت دارایی و تأمین مالی، ۶(۲): ۷۱-۸۴.
- خوشبخت، اسماعیل؛ تائبی نقندری، امیرحسین؛ زینلی، حدیث. (۱۴۰۱). «دین‌داری، اخلاق حرفه‌ای حسابداران و تقلب‌های گزارشگری مالی». پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی، ۲(۵۳): ۲۲۳-۲۵۳.
- خواجه‌حسینی، میترا؛ حاجی‌علیزاده، سحر؛ امیری، علی. (۱۳۹۹). «بررسی نقش اخلاق حرفه‌ای و مسئولیت‌پذیری در تعهد سازمانی». نشریه علمی رویکردهای پژوهشی نوین مدیریت و حسابداری، ۴(۱۵): ۲۷-۳۲.
- دادمند، فاطمه؛ رئیس‌الساداتی، علیرضا. (۱۴۰۲). «سهم نگرش‌های اخلاقی با میانجی‌گری فشار روانی در تبیین اخلاق و عملکرد سازمانی». تأملات اخلاقی، ۴(۲): ۷۱-۸۹.
- رامشه، منیژه؛ ملانظری، مهناز. (۱۳۹۳). «بیش‌اطمینانی مدیریت و محافظه‌کاری حسابداری». مجله علمی-پژوهشی دانش حسابداری، ۵(۱۶۵): ۵۵-۷۹.
- شهنازی، روح‌اله؛ هادیان، ابراهیم؛ افضل، گل‌آیین. (۱۴۰۱). «شناسایی و اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر شکل‌گیری فساد اقتصادی با استفاده از روش تحلیل سلسله‌مراتبی». راهبرد اقتصادی، ۱۱(۴۰): ۱۴۵-۱۷۵.
- شعری، صابر؛ حمیدی، الهام. (۱۳۹۱). «شناسایی انگیزه‌های معاملات با اشخاص وابسته». پژوهش‌های تجربی حسابداری، ۲(۶): ۶۷-۴۹. SID. <https://sid.ir/paper/491349/fa>
- فلاح شمس لیالستانی، میرفیض؛ قالیباف اصل حسن، سرابی؛ نوبخت، سمیرا. (۱۳۸۹). «بررسی اثر تجربه بر ریسک‌پذیری، بیش‌اطمینانی و رفتار توده وار مدیران شرکت‌های سرمایه‌گذاری در بورس اوراق بهادار تهران». بورس اوراق بهادار، ۳(۱۲): ۲۵-۴۱.

- صفر محمدلو، شیما؛ کوشکی جهرمی، علیرضا؛ خیراندیش، مهدی. (۱۴۰۲). «طراحی مدل رهبری سالم با رویکرد اخلاق محور در شرکت های دولتی حوزه صنعت برق». تأملات اخلاقی. ۴(۱): ۷۳-۱۰۳.
- صالحی نیا، محسن؛ تامرادی، علی؛ سپهری، ابراهیم. (۱۴۰۰). «تأثیر ارتباطات سیاسی بر رابطه بین معاملات با اشخاص وابسته و تجدید ارائه صورت های مالی». حسابداری مالی. ۱۳(۴۹): ۱-۳۰.
- عظیمی، حسین؛ پری بیگی، سیما (۱۳۹۹). «تأثیر ابعاد رفتارهای غیراخلاقی در زنجیره تأمین در تداوم ارتباطات با نقش تعدیل گر عدالت سازمانی». فصلنامه تعاملات اخلاقی. ۱(۳): ۲۹-۴۶.
- کامیابی، یحیی؛ بوژمهرانی، احسان؛ محمدی، پویان. (۱۳۹۵). «بررسی رابطه بین معاملات با اشخاص وابسته و شکاف بین حق کنترل و حق مالکیت سهامدار کنترل کننده نهایی». راهبرد مدیریت مالی دانشگاه الزهراء. ۴(۱۵): ۴۵-۶۵.
- مرادی، جواد؛ رستمی، راحله؛ زارع، رضا. (۱۳۹۳). «شناسایی عوامل خطر مؤثر بر احتمال وقوع تقلب در گزارشگری مالی از دید حسابرسان و بررسی تأثیر آن ها بر عملکرد مالی شرکت». مجله ی پیشرفت های حسابداری دانشگاه شیراز. ۶(۱): ۱۴۱-۱۷۳.
- ملایمینی، وحید؛ عبدی، حامد. (۱۳۹۶). «خبر خوب، خبر بد، تغییرات اعضای هیئت مدیره و مدیرعامل». پژوهش حسابداری، شماره ۳ (۷): ۱۵۱-۱۶۸.
- نوری دوآبی، پیام؛ صدری نیا، محمد. (۱۳۹۷). «نقش گزارشگری و نظارت مالی در پیش برد اهداف اقتصاد مقاومتی». پژوهش حسابداری. شماره ۲ (۸): ۱۶۲-۱۳۹.
- هاشمی بهرمان، مریم؛ پورزمانی، زهرا؛ بنی مهد، بهمن. (۱۴۰۲). «نقش سبک های تصمیم گیری در مدیریت سود فرصت طلبانه». دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت. ۱۳(۵۰): ۲۰۳-۲۱۲.
- یاری، فرانک؛ فتحی ارطه، کیوان. (۱۳۹۵). «تأثیر قدرت تصمیم گیری مدیرعامل بر عملکرد مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران». فصلنامه مطالعات مدیریت و حسابداری. ۲(۲): ۲۸۵-۳۰۰.
- Caniago, Indra., Yuliansyah, Yuliansyah., Dewi, Fajar. Gustiawaty. and Komalasari, Agrianti. (2023), "Islamic Work Ethics in Behavioral Accounting", Journal of Islamic Accounting and Business Research, Vol. ahead-of-print No. ahead-of-print. <https://DOI.org/10.1108/JIABR-05-2021-0152>.
- Demerjian, Peter R., Baruch. Lev, Melissa F. Lewis, & Sarah E. MacVay (2012). "Managerial Ability and Earnings Quality". The Accounting Review, 88(2): 463-498.
- Jensen, michael c, (1993). "The Modern Industrial Revolution Exit and the Failure of the Internal Control Systems", Journal of Finance, Vol. 48. PP. 831-880.
- Kim, Kong-Hee, Al-Shammari, Hussam A., Kim, Bongjin, & Lee, Seung-Hyun. (2009). "CEO duality leadership and corporate diversification behavior". Journal of Business Research, 62(11): 1173-1180.
- Liu, Yixin and Jiraporn, Pornsit. (2010). "The Effect of CEO Power on Bond Ratings and Yield", Journal of Empirical Finance. 17(4): 744-762.

- Matemilolaa, Bolaji Tunde., Noordin, Bany Ariffin Amin., Azman-Saini W.N.W., & Annuar Nassir, Annuar Md. (2018). "Does Top Managers' Experience Affect Firms' Capital Structure?" *Research in International Business and Finance*. 45, 488-498.
- Mao, Xuting, Sun, Hao, Zhu, Xiaoqian and Li, Jianping. (2022). "Financial fraud detection using the related-party transaction Knowledge Graph". *International Conference on Information Technology and Quantitative Management*. 199:733-740.
- Rudolph, Cort W., Murphy, Lauren D. & Zacher, Hannes. (2020). "A Systematic Review and Critique of Research" on "Healthy Leadership". *The Leadership Quarterly*. 31(1): 1-21.
- Roll, Richard. (1986). "The Hubris Hypothesis of Corporate Takeovers". *Journal of Business*. 59 (2):197-216.
- Sheikh, Shahbaz. (2018). "CEO Power, Product Market Competition and Firm Value". *Research in International Business and Finance*. 46(C): 1-44.
- Ullah, Hamid., & Shah, Attaullah. (2015). "Related Party Transactions and Corporate Governance Mechanisms: Evidence from Firms Listed on the Karachi Stock Exchange". *Pakistan Business Review*. 17(3): 663-680.
- Wang, Delu. Sutherland, Dylan. Ning, Lutao. Wang, Yuandi. & Pan, Xin. (2018). "Exploring the Influence of political connections and managerial overconfidence on R&D intensity in China's large-scale Private Sector Firms". *Technovation*, 69, pp.40-53. Whiting, David G; Hansen, James; McDonald, J.; B., Albrecht, Conan, & Albrecht, W. Steve. (2012). "Machine Learning Methods for Detecting Patterns of Management Fraud". *Computational Intelligence*, 28, 505-527.
- Yao, Lei., Li, Ping. & Wildy, Helen. (2021). "Health-Promoting Leadership: Concept, Measurement, and Research Framework". *Front. Psychol.* DOI: 10.3389/fpsyg.2021.602333.
- Yulianti, Yulianti; Zarkasyi, Mohammad Wahyudin; Suharman, Harry; Soemantri, Roebiandini. (2023), "Effects of Professional Commitment, Commitment to Ethics, Internal Locus of Control and Emotional Intelligence on the Ability to Detect Fraud through Reduced Audit Quality Behaviors". *Journal of Islamic Accounting and Business Research*, Vol. ahead-of-print No. Ahead-of-Print. <https://DOI.org/10.1108/JIABR-02-2021-0076>.